

Politiske saker

Innkomne forslag

Innlandet Arbeiderparti

Årsmøte 2021

Digitalt møte 5 – 6 mars

Dagsorden pnkt. 4.

Innledning og debatt om aktuelle organisatoriske og politiske spørsmål.

HELSE OG OMSORG

Forslag nr. 1

Tittel: Alle barn skal ha lik mulighet til å se godt og være stolte av smilet sitt

Fra: Folldal Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil redusere sosial ulikhet for barn og unge. Barnebriller, linser og synsundersøkelser bør dekkes fullt ut av staten. Staten må ta en langt større del av regningen for tannregulering til barn og unge. Støtte til kosmetisk tannregulering for barn gjeninnføres.

Begrunnelse

Støtten til barnebriller og tannregulering er vesentlig kuttet.

En gjennomsnittlig barnebrille koster flere tusen kroner. Barns syn er under stadig utvikling og det er ikke uvanlig at barn må bytte briller flere ganger i året. Briller går også i stykker under lek og aktiviteter. Barnebriller, linser og synsundersøkelser bør dekkes fullt ut av staten. Ingen barn skal måtte bli stående utenfor i lek og læring pga. sin synshemming. En rapport fra SSB i 2019 viser at tannregulering er mest vanlig blant barn av foreldre med høy utdanning og inntekt, og minst vanlig blant innvandrerbarn. En årsak er at tannregulering ofte fører til en betydelig egenandel. Etter dette er støtten til kosmetisk tannregulering fjernet. Det er dermed enda flere barn som opplever at det er opp til foreldrenes lommebok om de får tannregulering eller ikke.

Styrets merknad

Sees i sammenheng med forslag nr. 44, redaksjonskomiteen bes legge fram en samlet uttalelse om brillestøtte og støtte til tannregulering.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 2

Tittel: Lokalisering av hovedsykehus

Fra: Gjøvik Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti krever at det nye Mjøssykehuset lokaliseres på Moelv, for å sikre at balansen i Innlandet opprettholdes og sikrer en likeverdig utvikling i hele Innlandet.

Begrunnelse

Gjøvik AP ser med stor bekymring på den pågående saken om sykehusstruktur i Innlandet. Etter en lang prosess og et skjørt politisk kompromiss om etablering av nytt hovedsykehus ved Mjøsbrua, settes alt i spill med forslag om å etablere dette i Brumunddal. Balansen i Innlandet vil forrykkes ved en lokalisering vekk fra Mjøsbrua og tilbudet til våre innbyggere svekkes. Vi krever at denne usikkerheten fjernes, og at Innlandet Ap stadfester at det nye hovedsykehuset lokaliseres ved Mjøsbrua.

Styrets merknad

Styret viser til behandling i representantskapsmøtet i juni 2020 der Innlandet Arbeiderparti behandlet sykehusstrukturen i Innlandet, samt prosess i fylkespartiet i etterkant av vedtaket

der vedtaket har blitt stadfestet. Representantskapet i juni 2020 fattet følgende enstemmige vedtak:

Nytt hovedsykehus ved Mjøsbrua – geografisk balanse i øvrig sykehusstruktur

Innlandet Arbeiderparti har høye ambisjoner for framtidens helsetilbud, og gjentar viktigheten av å få på plass et nytt hovedsykehus ved Mjøsbrua. Hvordan sykehusstrukturen ellers skal være, tar ikke Innlandet Arbeiderparti stilling til nå, men det er viktig at tilbudet oppleves geografisk balansert.

Lokalemedisinske sentre og gode prehospitale tjenester er svært viktig i vårt store fylke. Rask responstid og hva som tilbys når ambulanspersonellet er på plass, er svært viktig for trygghet og god behandling. I tillegg til luftambulansen på Dombås, må det komme på plass en luftambulanseså raskt som mulig etter at framtidig struktur for spesialisthelsetjenesten i Innlandet er avklart, for å styrke beredskapen i de områdene av Innlandet der responstiden nå er for lang. Lokaliseringen for luftambulansen må bli en del av denne prosessen.

Styrets innstilling

Realitetsbehandles ikke, da forslaget er i tråd med allerede vedtatt politikk i Innlandet Arbeiderparti. Fylkespartiet skal ha respekt og stor takhøyde for at det er ulike regionale syn i denne saken.

Forslag nr. 3

Tittel: Ny styringsmodell for helseforetakene – avvikling av foretaksmodellen
Fra: Gjøvik Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti krever at den markedsstyrte foretaksmodellen avvikles. Det må utvikles en ny forvaltningsbasert styringsmodell for sykehusene som er:

- Politisk og demokratisk styrt
- Setter pasienten i hovedfokus
- Minsker byråkratiet

Begrunnelse

Målene for helseforetaksreformen var blant annet å overføre mer beslutningsmyndighet ned til sykehusene og bedre ivaretagelse av sykehusbygg og investeringer. Disse målene er ikke innfridd. I stedet preges sykehusene i dag av mange styringsnivåer, uklare roller og ansvar, sykehusbygg som forfaller og korridorpasienter.

De merkantile aspekter har blitt mer synlige enn det helsefaglige. Pasientenes ve og vel synes ikke å være i fokus. Det er i dag mer fokus på økonomi, enn å behandle pasienter. Vi ser stadig at sengeposter blir lagt ned, på grunn av dårlig økonomi, og spesielt innenfor psykiatrien ser vi dette som meget bekymringsfullt.

Ordningene med fritt behandlingsvalg som grunnstamme i dagens ordning – påfører pasientene betydelige påkjenninger i form av faglig og økonomisk uforutsigbarhet i sammenheng med akutt- og øyeblikkelig hjelp uavhengig av bosted. For Gjøvik AP er det vesentlig at de kommunale helsetjenester fungerer sømløst og i samhandling med det øvrige helsevesen slik at våre innbyggere også får akutthelsetjenester og oppfølging hvor hen de måtte være i Norge når/om behovet oppstår.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 4

Tittel: Avskaff abortnemndene
Fra: Elverum Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil avvikle nemndssystemet i abortloven og gi kvinner selv retten til å avbryte svangerskapet inntil lovens ramme på 18 uker og sørge for et offentlig tilbud om samtale for kvinner som ønsker dette.

Begrunnelse

For mange kvinner er abort et krevende valg, med mange etiske problemstillinger knyttet til seg. Arbeiderpartiet mener at kvinners rett til selvbestemt abort er en viktig rettighet som må styrkes. Dagens abortlov slår fast at den gravide er suveren i sin avgjørelse fram til uke 12. Hvis ønsket om abort inntreffer etter uke 12 må den gravide søke til en abortnemnd. For vedtak om innvilgelse fordres enstemmighet. I 2016 behandlet nemndene 654 søknader om abort etter 12. uke, hvorav 569 av disse ble innvilget. Av sakene som gikk videre til den sentrale klagenemnda ble 19 innvilget og 12 avslått. Abortnemndenes overveldende positive vedtak viser at det er etisk og medisinsk forsvarlig å utføre abort til og med uke 18. I Sverige har kvinner rett til selvbestemt abort fram til uke 18. Når vi over en femårsperiode har opplevd at om lag 70 norske kvinner har reist til Sverige og England for å gjennomføre aborter som burde vært gjennomført på deres lokale sykehus, er det grunn til bekymring. Ved en avvikling av abortnemndene ser Arbeiderpartiet fortsatt behov for rådgivning, veiledning og bistand til kvinner og familier som velger å utføre abort, og mener at tilbud om råd og veiledning alltid bør være til stede for kvinner som velger å ta abort. Det siste kvinner i en sårbar situasjon trenger er mer skam og skyld. Arbeiderpartiet vil derfor avskaffe ordningen med nemndene og sikre selvbestemmelse frem til uke 18.

Styrets merknad

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette. Videre var abort et av hovedtemaene på forrige årsmøte i Innlandet Arbeiderparti, og fylkespartiet har dermed relativt fersk politikk på området. Temaet vurderes derfor å kunne utsettes til et representantskapsmøte. Møtet kan gjerne legges opp som et møte der deltageres kunnskap om temaet økes, i tillegg til å ta de politiske debattene rundt saken.

Styrets innstilling

Oversendes styret og kvinnenettverket til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 5

Tittel: Avvikling av foretaksmodellen
Fra: Vestre Toten Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti krever at den markedsstyrte foretaksmodellen avvikles. Det må utvikles en ny forvaltningsbasert styringsmodell for sykehusene som er:

- Politisk og demokratisk styrt
- Setter pasienten i hovedfokus
- Minsker byråkratiet

Begrunnelse

Målene for helseforetaksreformen var blant annet å overføre mer beslutningsmyndighet ned til sykehusene og bedre ivaretagelse av sykehusbygg og investeringer. Disse målene er ikke innfridd. I stedet preges sykehusene i dag av mange styringsnivåer, uklare roller og ansvar, sykehusbygg som forfaller og korridorpasienter.

De merkantile aspekter har blitt mer synlige enn det helsefaglige. Pasientenes ve og vel synes ikke å være i fokus. Det er i dag mer fokus på økonomi, enn å behandle pasienter. Vi ser stadig at sengeposter blir lagt ned, på grunn av dårlig økonomi, og spesielt innenfor psykiatrien ser vi dette som meget bekymringsfullt.

Ordningene med fritt behandlingsvalg som grunnstamme i dagens ordning – påfører pasientene betydelige påkjenninger i form av faglig og økonomisk uforutsigbarhet i sammenheng med akutt-/og øyeblikkelig hjelp uavhengig av bosted. For Vestre Toten AP er det vesentlig at de kommunale helsetjenester fungerer sømløst og i samhandling med det øvrige helsevesen slik at våre innbyggere også får akutthelsetjenester og oppfølging hvor hen de måtte være i Norge når/om behovet oppstår.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 6

Tittel: Avskaff foretaksmodellen i spesialisthelsetjenesten

Fra: Lillehammer Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti krever at foretaksmodellen i spesialisthelsetjenesten avskaffes og erstattes med folkevalgt styring og demokratisk forankring.

Begrunnelse

I 2002 ble vedtatt at sykehusene skulle styres etter en foretaksmodell. Begrunnelsen var i stor grad at hverken politikere eller fagfolk innen helse var egnet til å styre sykehusene. Modellen man valgte innebar at det ble opprettet regionale helseforetak som skulle styres etter bedriftsøkonomiske prinsipper. Stortinget skulle sette mål og rammer for virksomheten og vedta årlige bevilgninger til drift. Siden opprettelsen av helseforetakene har vi sett en økende tendens til byråkratisering og en redusert politisk styring av helseforetakene. Markedstenkning går foran hensynet til pasienter. Administrasjon og antall direktører har økt kraftig. Lokale og regionale politikere er satt på sidelinja. Sykehusene har slik fjernet seg mer og mer fra den befolkningen de skal tjene. Helsetjenesten opererer i dag i et konstruert marked som preges av internprising, stykkprisfinansiering, innfløkte belønningssystemer, privatisering og konkurranseutsetting. Investeringer må tas gjennom overskudd på drift. Balanse i regnskaper prioriteres over kvalitet i tjenesten som ytes. Lillehammer Arbeiderparti mener at dette ikke har ført til en god offentlig helsetjeneste med lik tilgjengelighet og god kvalitet. Det må erkjennes at markedsøkonomiske prinsipper ikke er egnet styringsform i helsesektoren.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 7

Tittel: Underdiagnostisering av menn med psykiske lidelser

Fra: Ringsaker Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- Inkludere symptomer som er vanlige hos menn i diagnosekriteriene for depresjon
- At vi skal ha mer åpenhet rundt psykisk helse i ung alder
- At opplæring om vanlige symptomer for forskjellige psykiske lidelser for begge kjønn skal inn i læreplanen i grunnskolen

Begrunnelse

Mange menn som sliter psykisk, unngår å søke hjelp. Mange opplever det som skamfullt, og sliter med å føle seg hjelpeløse. Menn som sliter psykisk oppsøker hjelp mye sjeldnere enn kvinner, og spesielt menn med depresjon. Samtidig vet vi at jo lengre tid det tar før man får riktig diagnose, jo større er sannsynligheten for at den får alvorlige konsekvenser.

To av tre som begår selvmord før de fyller 25 år er menn. Samtidig ser vi at det ofte er få mannlige deltakere i studier som ser på behandling av depresjon. De symptomene som brukes for å stille diagnosen, baserer seg på symptomer som er typisk for kvinner. De symptomene som er vanlige blant menn, som aggresjon, stoffmisbruk og risikoatferd er utelatt.

Styrets innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 8

Tittel: Psykisk helse og personlig økonomi

Fra: Ringsaker Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- Gi elever kunnskap om sammenhengen mellom egen psykisk helse og økonomi for å skape bevissthet om koblingen mellom psykisk helse og økonomiske valg
- Utrede muligheten for et offentlig lavterskeltilbud for unge mellom 16 og 25, som kan veilede unge som opplever utfordringer med kombinasjonen dårlig psykisk helse og problemer med økonomien.

Begrunnelse

Mange vil i løpet av livet oppleve utfordringer med egen psykisk helse. Ikke alle er like bevisste på at utfordringer med den psykiske helsen kan ha innvirkning på egen økonomi og i hvilken grad man evner å håndtere denne.

Det er ikke ukjent at mange sliter psykisk, men ikke alle kjenner til hvilke symptomer man skal se etter for å gjenkjenne dette hos seg selv og andre, og ikke alle vet hvor man skal henvende seg for å få hjelp. Unge bør utover kunnskapen de får om livsmestring, få kunnskap om tegn på utfordringer med psyken hos seg selv og andre og om hvor man skal henvende seg for å få hjelp.

For unge mellom 16 og 25 som har kommet litt ut av kurs, er det ikke nødvendigvis psykolog eller NAV de har behov for, men noen som kan veilede de og hjelpe de inn på riktig kurs. Det kan derfor være behov for et offentlig lavterskeltilbud som kan dekke et behov for denne målgruppen. Ringsaker Arbeiderparti ønsker at behovet for og innretning på et slikt lavterskeltilbud skal utredes.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 9

Tittel: Utred alternativer til helseforetaksmodellen

Fra: Ringsaker Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- At det skal utredes alternativer til helseforetaksmodellen om Arbeiderpartiet kommer i regjering i 2021
- At helsefaglige vurderinger hvor pasientens beste skal ha høyest prioritert, må ligge til grunn for utredningen

Begrunnelse

I 2002 ble helseforetaksmodellen innført av Stoltenberg I-regjeringen. Hensikten var å skape mer effektive sykehus ved at styringsmodellen for sykehusene ble endret fra politisk styring i fylkeskommunene til helseforetak med egne styrever.

I partiprogrammet til Arbeiderpartiet foreslås det å gjennomføre en tillitsreform hvor fagfolk skal få mer å si i måten offentlig sektor drives. Tillitsreformen er solgt inn som et grep for å komme vekk fra de negative effektene av New Public Management (NPM) og ta fagfolks kunnskap og erfaringer på alvor. Å legge opp til en tillitsreform, uten at man tar opp helseforetaksmodellen til vurdering, vil ikke legge opp til sammenhengende politikk i Arbeiderpartiet.

Ringsaker Arbeiderparti ønsker derfor at det utredes alternativer til helseforetaksmodellen, hvor det legges opp til at helsefaglig kompetanse og erfaring, og pasientens beste er den avgjorte rettesnor.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 10

Tittel: Øk kunnskapen om kvinnehelse

Fra: Ringsaker Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil

- øke støtten til forskning på kvinners fysiske og mentale helse
- at diagnosekriterier til en rekke psykiske og fysiske sykdommer oppdateres slik at også symptomer som er vanlig hos kun ett kjønn inkluderes
- At vanlige sykdommer som rammer kvinners reproduktive organer blir en del av seksualundervisningen i grunnskolen

Begrunnelse

Gjennom historien har forskning på menneskekroppen og medisin vært basert på den mannlige biologien. Dette har lagt grunnlaget for kunnskapen vi i dag har om sykdommer og ulike sykdomsforløp. Forskjellen mellom den kvinnelige og den mannlige biologien har ikke blitt kartlagt. De fleste av de medisinske fremskrittene som er gjort, er et resultat av forskning på celler, dyr og mennesker med mannlig biologi.

Dette har i lang tid gått utover kvinners psykiske og fysiske helse. Diagnoser som ADHD og autisme oppdages ofte sent hos kvinner, fordi diagnosekriteriene er basert på menn. Flere eldre medisinske studier er også utført med få eller ingen kvinnelige forsøkspersoner. Det samme gjelder dyreforsøk, hvor argumenter som at det er vanskelig å ta hensyn til hunndyrs hormonsyklus under forskning, blir brukt til å forsvare praksisen. Samtidig ser vi at kunnskapen om relativt vanlige sykdommer hos kvinner, slik som endometriose og adenomyose, er lav. Dette skaper et behov for å stimulere til mer forskning på kvinnehelse og få inn opplæring om sykdommer som rammer kvinners reproduktive organer i seksualundervisningen.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 11

Tittel: NAV er også viktig som helsetjeneste

Fra: Stange Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil vie mennesker med medfødt varige helseproblemer særlig oppmerksomhet med funksjonsevne som avgjørende kriterium. Pasientens egne erfaringer,

behandleres opplysninger, saksbehandlers kunnskap og innbyrdes dialog med funksjonssvikten som avgjørende premisser for tiltak. Arbeidsrettede tiltak skal virke positivt på helse og evne. Der lønnet arbeid er målet må arbeidsmarkedet være reelt tilgjengelig. Endelig uførhet må konkluderes i tide før tiltak gjør skade uavhengig av alder, og endelige vedtak fattes så nær klienten som mulig.

Begrunnelse

To av programmets tydeligste løfter handler om *trygt arbeid og en sterkere velferdsstat for alle*. Økonomisk ytelse og tilrettelegging ved svekket arbeidsevne eller uførhet er sammen med helse- og omsorg det viktigste når helsen svekkes. AP har i programmet et avsnitt om NAV som dekker mye. «*Vi vil ha et serviceinnstilt NAV, som skal støtte og veilede når det er behov for det. De som ikke kan arbeide, skal være trygge på at de får den støtten de trenger og at de sikres tilgang til arenaer som gir fellesskap.*» Fortsatt kan begrepet «plikt» fortsatt dominere fremfor «rett», slik vi har sett inntil det skadelige gjennom endringer i regelverket, praksis og holdning de siste årene.

Behandling, rehabilitering, arbeid og uføretrygd er fire dimensjoner som ikke kan skilles fra hverandre, og den sosiale komponenten i livssituasjonen teller like mye i alle stadier. Håp og suksess er den bærende kraft må til for et godt resultat i et hvert stadium. Ikke minst er dette avgjørende for tilfriskning og høyere arbeidsevne. Det motsatte forverrer både kroppslig og psykisk lidelse, eller fører til det. Åtte år med høyrepolitikk har prioritert «arbeidslinja» så sterkt at den har skadet og skremt folk. Det tydelige stresset har gitt en dypere innsikt i konsekvenser som AP skal ta tak i etter valget. AP sier; «Fjerne den innførte karenstiden i AAP-ordningen, og sikre at personer som ikke er ferdig avklart fra NAV eller helsevesenet innen utgangen av perioden de kan motta arbeidsavklaringspenger, får rett til forlengelse.» Å reversere rammene for AAP er ikke tilstrekkelig. Et politisk budskap om avklaring for varig stønad uten ubegrunnet utsettelse bør nevnes.

Programmet sier i innledningen at «vi må sikre behandling i verdensklasse». Behandling kan ikke defineres «smalt», den inngår i rehabilitering, i kvalifisering og arbeid, og kan ikke skilles fra mestring og trygg økonomi. Ny lov om folketrygd av 1997 §1-1, formål, lyder:

“Folketrygdens formål er å gi økonomisk trygghet ved å sikre inntekt og kompensere for særlige utgifter ved arbeidsløshet, svangerskap og fødsel, aleneomsorg for barn, sykdom og skade, uførhet, alderdom og dødsfall. Folketrygden skal bidra til utjevning av inntekt og levekår over den enkeltes livsløp og mellom grupper av personer. Folketrygden skal bidra til hjelp til selvhjelp med sikte på at den enkelte skal kunne forsørge seg selv og klare seg selv best mulig til daglig». Forskrifter og organisering må til enhver tid innrettes på å oppnå målet best mulig for alle. Begrepet «omsorgsfullt» må gjelde slik det gjelder det lyder i helselovene. Forslaget gjør intensjonen i programforslaget mer konkret og tydelig. Det er i henhold til

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 12

Tittel: En ruspolitikk med helse i sentrum
Fra: AUF i Innlandet

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- Gjennomføre en rusreform der ansvaret for samfunnets reaksjoner for bruk og besittelse av narkotika flyttes fra justissektoren til helsetjenesten.
- At personer som blir tatt for narkotikabruk eller med mindre mengder narkotika til eget bruk, ikke skal møtes med straff, men få tilbud om hjelp og behandling.
- At politiet fortsatt skal avdekke narkotikabruk og ha nødvendige ressurser og virkemidler til å etterforske alvorlig narkotikakriminalitet.
- At manglende oppmøte til pålagt rådgivning utløser en plikt for kommunene til å drive oppsøkende virksomhet for å komme i kontakt med brukeren.
- At det ikke åpnes for mer bruk av tvang overfor personer som blir tatt for bruk av ulovlige rusmidler enn det som følger av gjeldende helselovgivning.
- At bevilgningene til kommunenes forebyggende arbeid økes. Kompetansen i kommunene må også økes, slik at vi sikrer at den forebyggende innsatsen er effektiv og kunnskapsbasert.
- Sikre at LAR blir tilgjengelig for flere, og det legges mer vekt på rehabiliterende tiltak som gjør at flere skaffe seg bolig og kommer seg ut i arbeid
- Øke satsingen på tiltak for å øke inkludering og sosial deltagelse for ungdom med rusproblemer.

Begrunnelse

Rusavhengighet er et helseproblem, og må behandles som det. Ruspolitikken må sette den enkeltes rett til et godt helsetilbud i sentrum. Ingen bør straffes for å være syk, og ruspolitikken bør legges opp slik at alle som bruker ulovlige rusmidler, reelt sett har samme tilgang til offentlige helsetjenester og velferdstilbud som andre.

Straff og frykt for straff har vist seg å stå i veien for hjelpesøkende atferd, slik at enkeltmennesker ikke får den hjelpen de har behov for. Kriminalisering har ført til at personer med rusproblemer behandles dårligere enn andre pasientgrupper. Avkriminalisering av bruk og besittelse og kjøp av mindre mengder ulovlige rusmidler til eget bruk er derfor en forutsetning for å kunne yte den enkelte best mulig helsehjelp. Avkriminalisering støttes av Helsedirektoratet, Barneombudet, Advokatforeningen, Riksadvokaten, Psykologforeningen, Norges institusjon for menneskerettigheter og anbefales av et samlet FN-apparat, inkludert FNs høykommisær for menneskerettigheter og Verdens Helseorganisasjon.

Samtidig er det viktig at samfunnet fortsatt sender et tydelig signal på at ulovlig rusmiddelbruk er uakseptabelt, og at politiet er sikret mulighet til å avdekke rusmiddelbruk og distribusjon og etterforske selgere. Arbeiderpartiet mener at modellen som foreslås av Rusreformutvalget, der personer som blir tatt for bruk, innehav eller anskaffelse av mindre mengder ulovlige rusmidler til eget bruk blir pålagt oppmøte for en rådgivende enhet i kommunen, treffer en god balanse mellom disse hensynene og hensynet til å sikre personer som bruker ulovlige rusmidler bedre tilgang til helsetjenestene.

For at den nye modellen skal komme flest mulig til gode, og for å signalisere tydelig at ulovlig rusmiddelbruk er noe samfunnet tar på alvor, er det imidlertid viktig å sikre at folk møter til den pålagte rådgivningen. Sanksjoner ved manglende oppmøte vil imidlertid først og fremst ramme personer med omfattende rusproblemer, som gjerne er de minst oppmøtesterke og også rammes hardest av sanksjoner. I stedet bør kommunene ha en plikt til å gjøre det de kan for å etablere kontakt og gjennomføre pålagt rådgivning, også gjennom oppsøkende virksomhet om nødvendig, slik Helsedirektoratet og Fagrådet har anbefalt i høringen til rusreformen.

Frivillighetsprinsippet står sentralt i det norske helsevesenet. Den enkeltes motivasjon er i de fleste tilfeller helt nødvendig for at behandlingen skal være effektiv. Tvangsbehandling oppleves ofte som krenkende og nedverdiggende for den som blir utsatt for det, og kan svekke tillitsforholdet mellom pasient og helsepersonell. Derfor bør det også som hovedregel være frivillig å takke ja til helsehjelp og behandling for rusmiddelbruk. Tvang bør ikke benyttes i større utstrekning enn helselovgivningen allerede åpner, og Tvangslovutvalgets

faglige anbefalinger bør veie tungt.

Dersom vi skal lykkes i å gi personer med rusproblemer best mulig helsehjelp, er det en forutsetning at kommunene og primærhelsetjenesten har de nødvendige midler. Derfor skal Arbeiderpartiet utfordre regjeringen på å sørge for at kommunene får ressursene de trenger til rådgivningsenhetene og oppsøkende helseteam.

Samtidig bør man øke innsatsen for at folk kan komme seg ut av et rusproblem. Det må sikres mer midler til behandling av rusavhengighet og ettervern. Flere må få tilgang til LAR-behandling, og R-en i LAR må styrkes, slik at vi sikrer at folk er i stand til å skaffe seg bolig og komme seg ut i arbeid. Man bør særlig øke satsingen på behandling av ungdom med rusproblemer, med konstruktive tiltak som tar sikte på å øke inkludering og sosial deltagelse.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 13

Tittel: Avskaff abortnemndene

Fra: AUF i Innlandet

Forslag

Innlandet Arbeiderpartiet vil avvikle nemndssystemet i abortloven og gi kvinner selv retten til å avbryte svangerskapet inntil lovens ramme på 18 uker og sørge for et offentlig tilbud om samtale for kvinner som ønsker dette.

Begrunnelse

For mange kvinner er abort et krevende valg, med mange etiske problemstillinger knyttet til seg. Arbeiderpartiet mener at kvinners rett til selvbestemt abort er en viktig rettighet som må styrkes. Dagens abortlov slår fast at den gravide er suveren i sin avgjørelse fram til uke 12. Hvis ønsket om abort inntreffer etter uke 12 må den gravide søke til en abortnemnd. For vedtak om innvilgelse fordres enstemmighet. I 2016 behandlet nemndene 654 søknader om abort etter 12. uke, hvorav 569 av disse ble innvilget. Av sakene som gikk videre til den sentrale klagenemnda ble 19 innvilget og 12 avslått. Abortnemndenes overveldende positive vedtak viser at det er etisk og medisinsk forsvarlig å utføre abort til og med uke 18. I Sverige har kvinner rett til selvbestemt abort fram til uke 18. Når vi over en femårsperiode har opplevd at om lag 70 norske kvinner har reist til Sverige og England for å gjennomføre aborter som burde vært gjennomført på deres lokale sykehus, er det grunn til bekymring. Ved en avvikling av abortnemndene ser Arbeiderpartiet fortsatt behov for rådgivning, veiledning og bistand til kvinner og familier som velger å utføre abort, og mener at tilbud om råd og veiledning alltid bør være tilstede for kvinner som velger å ta abort. Det siste kvinner i en sårbar situasjon trenger er mer skam og skyld. Arbeiderpartiet vil derfor avskaffe ordningen med nemndene og sikre selvbestemmelse frem til uke 18.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Videre var abort et av hovedtemaene på forrige årsmøte i Innlandet Arbeiderparti, og fylkespartiet har dermed relativt fersk politikk på området. Temaet vurderes derfor å kunne utsettes til et representantskapsmøte.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 14

Tittel: Kvinnehelse er noe for seg selv

Fra: Styret i Innlandet Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil at:

- Forskning på kvinnehelse og migrasjonshelse må bygges opp i våre høgskoler, universitet og andre forskningsinstitusjoner.
- Kvinnehelse må inn i rammeplanen for profesjonsutdanningene innen helse
- Kvinners arbeidshelse må få større oppmerksomhet, og systematisk arbeid mot belastningsskader i typisk kvinnedominerte yrker som i helse- og omsorg, renhold og barnehager må igangsettes.
- Tiltak mot vold og trusler i pleie- og omsorgssektoren må forsterkes

Begrunnelse

Kvinnens og menns helse er ulike. Derfor er det nødvendig med egen forskning på kvinners helse. Selv om diagnosen kan være den samme, slik som hjerteinfarkt, er symptomene og behandlingen ulike. Andre diagnoser som krever særskilt forskning for kvinner er stoffskiftesøknader hos kvinner, AD/HD hos kvinner og selvsagt svangerskap og fødsel. Likevel ser vi nå at det eneste professoratet som arbeider direkte med kvinnehelse legges ned. I tillegg til økt forskning på kvinnehelse er det viktig med formidling av denne forskningen.

Den siste og eneste NOUen om kvinners helse, *Kvinnens helse i Norge*, ble avgitt i 1999. Der ble det avdekket store forskjeller mellom satsning på menns og kvinners helse. Siden den gang har vi fått dette bekreftet mange ganger, og nå vi trenger derfor handling. Det er viktig å avdekke hva vi fortsatt ikke vet om kvinnehelse.

Kvinner som har høyest sykefravær i arbeidslivet. Helse- og omsorgstjenester, der det arbeider flest kvinner er en av de sektorene i arbeidslivet som har høyest sykefravær. Belastningsskader i denne sektoren gir ingen yrkesskadeerstatning, selv om det er fysiske krevende yrker. Det er viktig å arbeide enda mer målrettet for at for å legge til rette for mindre belastningsskader i kvinnedominerte yrker, samt å se på andre forhold ved disse yrkene som bidrar til det høye sykefraværet. Vold og trusler i helsesektoren er av stort omfang og fortsatt underkommunisert. Dette bidrar til sykdom og sykefravær på kort og lang sikt i yrkeslivet.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 15

Tittel: Ny styringsmodell for helseforetakene – avvikling av helseforetaksmodellen

Fra: Østre Toten Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti krever at den markedsstyrte foretaksmodellen avvikles. Det må utvikles en ny forvaltningsbasert styringsmodell for sykehusene som er:

*Politisk og demokratisk styrt

*Setter pasienten i hovedfokus

*Minsker byråkratiet

Begrunnelse

Målene for helseforetaksreformen var blant annet å overføre mer beslutningsmyndighet ned til sykehusene og bedre ivaretagelse av sykehusbygg og investeringer. Disse målene er ikke innfridd. I stedet preges sykehusene i dag av mange styringsnivåer, uklare roller og ansvar, sykehusbygg som forfaller og korridorpasienter.

De merkantile aspekter har blitt mer synlige enn det helsefaglige. Pasientenes ve og vel synes ikke å være i fokus. Det er i dag mer fokus på økonomi, enn å behandle pasienter. Vi ser stadig at sengeposter blir lagt ned, på grunn av dårlig økonomi, og spesielt innenfor psykiatrien ser vi dette som meget bekymringsfullt.

Ordningene med fritt sykehusvalg som grunnstamme i dagens ordning – påfører pasientene betydelige påkjenninger i form av faglig og økonomisk uforutsigbarhet i sammenheng med akutt-/og øyeblikkelig hjelp uavhengig av bosted. For Østre Toten Arbeiderparti er det vesentlig at de kommunale helsetjenester fungerer sømløst og i samhandling med det øvrige helsevesen slik at våre innbyggere også får akutthelsetjenester og oppfølging hvor hen de måtte være i Norge når/om behovet oppstår.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 16

Tittel: Mjøssykehuset
Fra: Østre Toten Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti krever at det nye Mjøssykehuset lokaliseres på Moelv, for å sikre at balansen i Innlandet opprettholdes og sikrer en likeverdig utvikling i hele Innlandet.

Begrunnelse

Østre Toten Arbeiderparti ser med stor bekymring på den pågående saken om sykehusstruktur i Innlandet. Etter en lang prosess og et skjørt politisk kompromiss om etablering av nytt hovedsykehus ved Mjøsbrua, settes alt i spill med forslag om å etablere dette i Brummunddal. Balansen i Innlandet vil forrykkes ved en lokalisering vekk fra Mjøsbrua og tilbudet til våre innbyggere svekkes. Vi krever at denne usikkerheten fjernes, og at Innlandet Ap stadfester at det nye hovedsykehuset lokaliseres ved Mjøsbrua.

Styrets innstilling

Se innstilling i forslag nr 2

SAMFERDSEL

Forslag nr. 17

Tittel: Samarbeid med Viken fylkeskommune om utbyggingen av fv33
Fra: Gjøvik Arbeiderparti

Forslag

Innlandet AP må jobbe for en heving av standarden på fv 33. Dette innebærer også et utvidet samarbeid med Viken Fylkeskommune, for å få statlige midler til en rask utbygging av strekningen fra fylkesgrensen til Minnesund. På Innlandets side av fylkesgrensen må strekningen Skreia - Lena være sterkt prioritert, dernest strekningen Opsahl- Gjøvik. Satsningen på de viktigste fylkesveier, må styrkes i NTP.

Begrunnelse

Fylkesvei 33 har en meget viktig funksjon for næringslivet i Gjøvikregionen. Andelen av tungtransport er betydelig, og etter at bommen ved Falkentunnelen ble fjernet etter vedtak i Stortinget, vil denne øke i tiden fremover og for eksempel for Østre Toten, som er en stor landbrukskommune, er Fv 33 den viktigste transportåren til dette markedet. En utbygging av riksvei 4, vil ikke avhjelpe dette i noen vesentlig grad.

Styrets innstilling

Oversendes til et eget representantskapsmøte med NTP som tema.

Forslag nr. 18

Tittel: Helhetlig utbygging av Riksvei 4
Fra: Gjøvik Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti støtter helhetlig utbygging av Rv4

Begrunnelse

En helhetlig utbygging av Rv 4 er nødvendig for å styrke og videreutvikle en av landets viktigste industriregioner. Stor-Oslo Nord regionen omsetter for 70 milliarder kroner årlig (2018). Raufoss-industrien alene, omsetter for 10 milliarder kroner, og 90% av dette går til eksport. Alt skal fraktes på Rv 4 forbi Oslo og ut av landet. Dagens situasjon på Rv 4 påvirker flere ting, blant annet kostnader og leveranser. En helhetlig utbygging av Rv 4 vil bidra til at næringslivet i Innlandet er bedre rustet i møte med internasjonal konkurranse, og det vil bidra til økt verdiskapning. Rv 4 er også avgjørende for å binde sammen Innlandet og Mjøsbyen.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Innlandet Arbeiderparti har allerede støttet helhetlig utbygging av rv4 fra Oslo til Mjøsbrua og stemt for dette ved fylkestingets prioriteringer til Nasjonal Transportplan (NTP). En forsterket uttalelse om forslaget til NTP kan utarbeides av representantskapet når forslaget til NTP foreligger. Stortingets behandling av NTP skjer i juni i år, og en behandling i representantskapet vurderes derfor å være tilstrekkelig.

Styrets innstilling

Oversendes til et eget representantskapsmøte med NTP som tema.

Forslag nr. 19

Tittel: Kortere reisetid og økt kapasitet på Gjøvikbanen
Fra: Gjøvik Arbeiderparti

Forslag

Gjøvikbanen bør rustes kraftig opp, slik at flere kan bruke tog som transportmiddel til og fra Oslo. I dag er fjernarbeid, der folk veksler mellom å arbeide hjemmefra og på kontoret, i ferd med å bli vanlig. Kortere reisetid med toget kan få flere som jobber i Oslo til å bosette seg i kommunene langs Gjøvikbanen. Toget, som er det mest miljøvennlige transportmiddelet, kan bli foretrukket av langt flere enn i dag.

Gjøvikbanen bør bygges ut med dobbeltspor, i første rekke på strekningen Roa – Oslo, deretter videre nordover. Dagens stasjonsområder må bygges om, slik at de kan ta imot lengre togsett.

Begrunnelse

Avstanden mellom Oslo og Gjøvik er ca. 12 mil, både med bil og tog. Langs Gjøvikbanen er det mange tettsteder. Lengst i nord sogner ca. 50 000 totninger og gjøvikensere til

Gjøvikbanen. For innbyggerne på Hadeland og i Nittedal er avstanden til hovedstaden innenfor en radius på 60 km, noe som er regnet som normal avstand for dagpendling til Oslo. Det er også mange som reiser fra Oslo og nordover, til industriparken på Raufoss, NTNU og teknologibedriftene på Gjøvik.

I dag sliter Gjøvikbanen med små togsett med for liten kapasitet pga. korte perronger, manglende kryssningsspor, konflikt med godstrafikk på Bergensbanen og framfor alt – altfor lang reisetid; ca. to timer. Det er vanlig med ståplasser i rush-tida på den søndre delen av banen.

Til sammenlikning har Kongsvingerbanen, som er omtrent like lang, en reisetid på ca. 1 time og et kvarter Kongsvinger - Oslo. Her er Jernbanedirektoratet i gang med å se på hvordan banen kan få bedre kapasitet. Jernbanestrekningen Hamar – Oslo er også omtrent like lang og har i dag samme reisetid som Kongsvingerbanen, dvs. 1 time og et kvarter. Der skal det bygges dobbeltspor.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Innlandet Arbeiderparti har allerede slått fast at fylkespartiet vil ha en forsterkning av Gjøvikbanen med flere avganger, flere og lengre kryssningsspor, perrongforlengelser og moderne togmateriell. Dette ble slått fast i årsmøteuttalelse nummer 3 på forrige årsmøte. Det er uansett Nasjonal Transportplan (NTP) som er planen å få disse kravene inn i. En forsterket uttalelse om forslaget til NTP kan utarbeides av representantskapet når forslaget til NTP foreligger. Stortingets behandling av NTP skjer i juni i år, og en behandling i representantskapet vurderes derfor å være tilstrekkelig.

Styrets innstilling

Oversendes til et eget representantskapsmøte med NTP som tema.

Forslag nr. 20

Tittel: Mer penger til fylkesveger, og en mer rettferdig fordeling av tilskudd til Fylkeskommunene som vegeiere

Fra: Gjøvik Arbeiderparti

Forslag

Staten må øke bevilgningene til fylkesvegene. I kommende NTP-periode bør det settes av 1 mrd. ekstra til vedlikehold i året. Videre må staten endre ordningen med rammetilskudd til fylkeskommunene, slik at tilskuddet fordeles etter antall km fylkesveg et fylke har ansvar for, ikke innbyggertallet. Dagens ordning er distriktsfiendtlig og urettferdig.

Begrunnelse

Fylkesvegene er bærebjelken i transportsystemene i Innlandet. Så å si alle er avhengig av fylkesvegene for å komme seg til jobb, skole, kultur- og fritidsaktiviteter. Gode og trafikksikre veger i kommunen, mellom regionene og som forbindelse til riksvegene, kan ha betydning for hvor næringslivet satser, og hvor familier i etableringsfasen velger å bo.

Fylkesvegene har forfalt i flere år. Innlandet har 7000 km fylkesveg som skal vedlikeholdes og er den nest største vegeieren i landet, etter staten. I dette fylket er etterslepet på vedlikehold kalkulert til ca. 4,4 mrd. kr. Staten må sette av (minst) en milliard ekstra i året til vedlikehold av fylkesvegene, for å redusere forfallet.

Modellen regjeringen har innført for å fordele rammetilskuddet til fylkesvegene, er urettferdig. Rammetilskuddet bør fordeles basert på antall km veg et fylke har ansvar for. I dag fordeles det etter innbyggertall. Dette gjør at fylker med spredt eller blandet bosetting kommer uheldig ut.

Nå i 2021 har staten satt av 400 mill. ekstra til nye vedlikeholdsprosjekt på fylkesvegene.

Fylkene kan søke om støtte til konkrete tiltak som må gjennomføres i år.

Samferdselsdepartementet har antydnet at Innlandet, som ett av 10 fylker, kan få ca. 25 mill.

av potten. Dette står ikke i forhold til vår andel av fylkesvegnettet.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. En forsterket uttalelse om forslaget til NTP kan utarbeides av representantskapet når forslaget til NTP foreligger. Stortingets behandling av NTP skjer i juni i år, og en behandling i representantskapet vurderes derfor å være tilstrekkelig.

Styrets innstilling

Oversendes til et eget representantskapsmøte med NTP som tema.

Forslag nr. 21

Tittel: Fortsatt trykk på fylkesveg 33

Fra: Vestre Toten Arbeiderparti

Forslag

Innlandet AP må jobbe for en heving av standarden på fv 33. Dette innebærer også et utvidet samarbeid med Viken Fylkeskommune, for å få statlige midler til en rask utbygging av strekningen fra fylkesgrensen til Minnesund. På Innlandets side av fylkesgrensen må strekningen Skreia- Lena være sterkt prioritert, dernest strekningen Opsahl- Gjøvik. Satsningen på de viktigste fylkesveier, må styrkes i NTP.

Begrunnelse

Fylkesvei 33 har en meget viktig funksjon for næringslivet i Gjøvikregionen. Andelen av tungtransport er betydelig, og etter at bommen ved Falkentunnelen ble fjernet etter vedtak i Stortinget, vil denne øke i tiden fremover. For Østre Toten, som er en stor landbrukskommune, er Fv 33 den viktigste transportåren til markedet. En utbygging av riksvei 4, vil ikke avhjelpe dette i noen vesentlig grad. Vi ser nå tendenser til at store aktører innen pakking av landbruksvarer står i fare for å måtte vike, til fordel for mer sentrale områder rundt Gardermoen. Østre Toten Kommune, er også en av få kommuner i Innlandet Fylke, som ikke har jernbane som alternativ.

Styrets innstilling

Oversendes til et eget representantskapsmøte med NTP som tema.

Forslag nr. 22

Tittel: Helhetlig utbygging av riksvei 4

Fra: Vestre Toten Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti støtter helhetlig utbygging av Rv4

Begrunnelse

En helhetlig utbygging av Rv 4 er nødvendig for å styrke og videreutvikle en av landets viktigste industriregioner. Stor-Oslo Nord regionen omsetter for 70 milliarder kroner årlig (2018). Raufoss-industrien alene, omsetter for 10 milliarder kroner, og 90% av dette går til eksport. Alt skal fraktes på Rv 4 forbi Oslo og ut av landet. Dagens situasjon på Rv 4 påvirker flere ting, blant annet kostnader og leveranser. En helhetlig utbygging av Rv 4 vil bidra til at næringslivet i Innlandet er bedre rustet i møte med internasjonal konkurranse, og det vil bidra til økt verdiskapning. Rv 4 er også avgjørende for å binde sammen Innlandet og Mjøsbyen.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Innlandet Arbeiderparti har allerede støttet helhetlig utbygging av rv4 fra Oslo til Mjøsbrua og stemt for dette ved fylkestingets prioriteringer til Nasjonal Transportplan (NTP). En forsterket uttalelse om forslaget til NTP kan utarbeides av representantskapet når forslaget til NTP foreligger. Stortingets behandling av NTP skjer i juni i år, og en behandling i representantskapet vurderes derfor å være tilstrekkelig.

Styrets innstilling

Oversendes til et eget representantskapsmøte med NTP som tema.

Forslag nr. 23

Tittel: Utbygging av dobbeltspor til Lillehammer

Fra: Lillehammer Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti krever at dobbeltspor til Lillehammer må være ferdigbygd senest innen 2034.

Begrunnelse

Intercity-utbyggingen er stadig under press med manglende planleggingsmidler og nye målsetninger for ferdigstillelse. Utgangspunktet var at alle strekningene til Lillehammer, Skien og Halden skulle være ferdige innen 2030. Dagens regjering og storting følger ikke opp og det er allerede utsatt ferdigstillelsen til Lillehammer til 2034.

Dovrebanen er særdeles viktig for Norge. Dobbeltspor til Lillehammer vil bidra til at person- og godstrafikken kan effektiviseres og at vi når de internasjonale klimaforpliktelsene våre. Dobbeltspor vil også bidra til utviklingen av næringslivet i Innlandet som i dag opplever ulemper på grunn av lange avstander.

Intercity-utbyggingen må gjennomføres med fullverdig dobbeltspor mellom byene, ikke nødvendigvis gjennom byene. Enklere løsninger med lengre kryssningsspor på deler av strekningene aksepteres ikke.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Innlandet Arbeiderparti har allerede årsmøtevedtak fra forrige årsmøte om å støtte utbygging av dobbeltspor til Lillehammer med fullføring innen 2030. Selv om forslaget innebærer en redusert ambisjon målt opp mot gjeldende vedtak, er det uansett en synliggjøring av prioriteringer inn mot Nasjonal Transportplan (NTP) dette vil være snakk om. En forsterket uttalelse om forslaget til NTP kan utarbeides av representantskapet når forslaget til NTP foreligger. Stortingets behandling av NTP skjer i juni i år, og en behandling i representantskapet vurderes derfor å være tilstrekkelig.

Styrets innstilling

Oversendes til et eget representantskapsmøte med NTP som tema.

Forslag nr. 24

Tittel: Kutt ut kontantbetaling på kollektivreiser

Fra: Hamar Arbeiderparti

Forslag

All kollektivtrafikk har kjørt kontantfritt på grunn av Covid-19 pandemien siden mars 2020. Fagforeningene har i en årrekke jobbet for kontantfrie busser til hensyn med ran og sikkerhet for sjåfør som begrunnelse.

Det er nå på tide at Innlandet også ser på muligheten for å bli kvitt kontantbetaling som i seg selv er meget uhygienisk og innehar stor smittefare.

Det er flere alternative betalingsformer som SMS, App og bankkort. I Innlandet er for eksempel Innlandskortet et mer effektivt betalingsmiddel. Bussveske og veksleapparat fås kjøpt i antikkbutikker. Det er der de hører hjemme.

Samfunnet blir i stadig større grad kontantfritt. Flere kollektivselskaper har allerede kuttet ut kontantene på buss, tog og T-baner for lengst.

Arbeiderpartiet vil jobbe for at de som har myndighet til å bestemme griper denne gyldne anledningen til å trykke sikkerheten til bussjåfører. Folk i alle aldre er nå vant til å kjøpe billetter kontantfritt. Nå er anledningen for at vi nå blir kvitt kontanter på kollektivreiser en gang for alle.

Begrunnelse

Begrunnelsen ligger i forslagsteksten

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 25

Tittel: Kollektivtilbud i distriktene

Fra: Hamar Arbeiderparti

Forslag

Tidligere var det tilbud om bestillingstransport i Hamar. Dette var gjennom et samarbeid med tidligere Hedmark fylkeskommune. Det var et godt tilbud som er savnet i distriktene der kollektivtilbudet er magert, som for eksempel i Øvre Vang i Hamar kommune.

Vang Arbeiderforening oppfordrer Arbeiderpartiet til å jobbe for mer fleksible og framtidsrettede kollektivløsninger for å sikre et godt utbygd kollektivtilbud, også i distriktene.

- Opprette bestillingstransport i hele fylket. Bestillingstransport er kollektivtransport hvor kunden melder inn til et bestillingspunkt at du ønsker å benytte deg av et kollektivtilbud. Disse kollektivtilbudene deles inn i to typer transport:
- Servicetransport: bestillingsruter som går til fastsatte tider med fastsatt start- og stoppested, men med avstikkere for å plukke opp reisende som har bestilt transport. Formålet med ruten kan være transport til handlesenter, aktivitetssted, kommunesenter eller annet lokalt senter eller arrangement.
- Tilbringertransport: En tjeneste hvor kunden kan bli transportert til andre kollektivruter til og fra hjemmet eller bussholdeplass.
- Bestillingstransporten er etterspørselsstyrt ved at brukerne innen en bestemt tidsfrist melder sine transportbehov til et bestillingspunkt. Disse bestillingene samordnes for å utnytte ressursene best mulig. Transportmiddelet blir beregnet etter antall reisende. Det kan være en minibuss/maxitaxi eller ordinær drosjebil.
- For reisende kan det bety å kjøre drosje for busstakst selv om du er eneste passasjer.

Begrunnelse

Forslaget er ikke begrunnet.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 26

Tittel: Billigere togbilletter for alle reisende – ikke millionlønninger til enda flere direktører
Fra: Tynset Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti krever at den norske jernbanepolitikken sørger for billigere billetter som gjør det realistisk for familier og alle reisende å bruke toget som transportmiddel

Begrunnelse

En togreise for en familie tur-retur fra Tynset til Hamar med en voksen og to barn kan koste 2198 kroner. Prisene for å bruke kollektivtrafikken har blitt stadig høyere. Det samme har direktørlønningene til de stadig flere direktørene etter høyreregjeringens privatisering og anbudsutsetting av vår felles jernbane. Etter at seks jernbaneselskaper har overtatt det som var NSB, har antall direktører økt fra 11 til 49. De seks toppsjefene tjener i snitt 3,2 millioner kroner. Nå bør heller billettprisene ned, og det bør vises moderasjon blant direktørene og styrehonorarer.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 27

Tittel: Alternativ kollektivtransport for distriktet
Fra: Tynset Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil utvikle et tilbud for bestillingsruter i Innlandet som «hentmeg.no», eller en annen ordning for bestillingsruter.

Begrunnelse

Sømløse reiser, fleksibel og tilpasset kollektivtrafikk og bedre kollektivtilbud i distriktene har Innlandet Arbeiderparti frontet. I distriktene er det dyrt å opprettholde et godt busstilbud. Mange steder går det få eller ingen ruter, og ofte kjøres det store busser på oppsatte ruter uten passasjerer. Å kjøre tomme busser er kostbart for fylkeskommunen. Mange er også nødt til å bruke privatbil på strekninger med oppsatte ruter fordi det ikke går busser til treffbare tidspunkt eller steder.

Bestillingsruter er en helt ny måte å tenkte kollektivtrafikk på. Man kan bestille transporten på nett eller telefon, og blir hentet til avtalt tid. Om sjåføren kjører ruten med bil, minibuss, buss eller ikke i det hele tatt kommer an på hvor mange som har bestilt, hvis noen har bestilt.

Dette er besparende både økonomisk og for klimaet. «Hentmeg.no» er et eksempel på et nytt konsept som er utviklet og i bruk i Nordland, Vestland, Buskerud og Rogaland.

Med regjeringens nye drosjereguleringer fortviler taxinæringen. Mange frykter konkurs av for mange løyver i forhold til grunnlaget i distriktene og for mye konkurranse for de som allerede har godkjent løyve. Et nytt system for bestillingsruter i distriktene kan være i samarbeid med disse og med det bli enda et bein å stå på for taxinæringen.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 28

Tittel: Kollektivtilbud i Kongsvinger-regionen
Fra: Kongsvinger Arbeiderparti

Forslag

Heltidsstillinger i kollektivtrafikken
Kollektivtilbud fra Kongsvinger til Oslo lufthavn

Bedret kollektivtilbud i Kongsvinger-regionen
Støtte/erstatning fra staten for sviktende billettinntekter under pandemien.

Begrunnelse

Kongsvinger-regionen var siste region som ble lagt ut på anbud med oppstart i 2016. Anbudet har medført mange omstillinger og har gitt en stor utfordring med mange deltidsstillinger, som gir dårlig rekruttering til yrke, og et dårligere kollektivtilbud i Kongsvinger-regionen. I desember 2020 ble det vedtatt i fylket å utrede egenregi av kollektivtrafikk i fylket, og det er positivt med tanke på at anbud medfører store kostnader som helt sikkert kunne ha vært med å styrke kollektivtilbud i distriktene. Uansett utfall må det sikres en heltidskultur med tanke på heltidsstillinger.

Kongsvinger Arbeiderparti ønsker vekst i regionen og støtter opp om kollektivtilbud mot Oslo lufthavn. Man trenger et utvidet kollektivtilbud da Sykehuset Ahus-Kongsvinger skal være hovedsykehus for deler av Viken, det er mange arbeidsplasser i området, og vi har høgskole som har elever fra Viken.

Man bør se på andre løsninger for billetteringssystem under pandemi for å sikre billettinntekter. Det er også viktig at man får støtte/erstatning fra staten for sviktende billettinntekter under pandemien.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 29

Tittel: Det grønne prosjektet – Godspakke Innlandet – kan ikke vente lenger – det må bygges nå!

Fra: Kongsvinger, Eidskog, Sør-Odal og Åsnes Arbeiderparti

Forslag

I første halvdel av neste NTP rullering må 5 jernbanetiltak mellom Hamar og Kongsvinger prioriteres ferdig bygd. Disse er i prioritert rekkefølge; ny terminalløsning for tømmer i Kongsvinger. Kapasitetsøkning på strekningene (Solørbanen og Kongsvingerbanen mot Sverige). Tilsving i Kongsvinger og Elverum samt elektrifisering av strekningen Hamar – Elverum – Kongsvinger.

Begrunnelse

Disse 5 jernbanetiltakene alle mellom Hamar - Kongsvinger og riksgrensen vil løfte kvaliteten til transporttilbudet på bane både for skognæringen i innlandet, industrien i Midt- og Nord-Norge så vel som på Østlandet. Effektene av tiltakene er solide spesielt når næringslivets utvikling ses under ett. Pakken tilrettelegger for omfattende næringsutvikling slik at den like gjerne kunne vært benevnt som Næringspakke Innlandet. Beregningsgrunnlaget for næringsnytte er basert på konservative estimater for utvikling i et langsiktig perspektiv. Med elektrifisering og nye banetilkoblinger øker antall godstog over Rørosbanen/Solørbanen fra 24 godstog per uke i 2016 til 62 godstog per uke i 2050. Transportene av skogsvirke suppleres med andre varegrupper. Elektrifiseringen bidrar til at 8 togpar per uke med ulike former for gods etableres mellom Bodø og destinasjoner i Sverige over Kongsvinger. Tiltakene utløser en økt årlig avvirking i Innlandet som følge av lavere transportkostnader. Tiltakene fører til en umiddelbar reduksjon av transportkostnadene for skognæringen med ca. 40 mill. kroner med nåværende avvirking. Sammen med resultatet fra KVVU for Kongsvingerbanen vil dette styrke innlandet som alternativ for nyetablert næringsliv og folk som ikke ønsker å bo midt i by'n.

Planlegging og gjennomføring av elektrifisering av Rørosbanen så starte så snart Hamar-Kongsvinger er klar. Viktig at en snarlig ser på alternative teknologier slik at dette ikke vil utsette tiltaket.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Innlandet Arbeiderparti har allerede årsmøtevedtak fra forrige årsmøte om å støtte Godspakke Innlandet herunder elektrifisering av hele Solør- og Rørosbanen. Det er uansett en prioritering inn mot Nasjonal Transportplan (NTP) dette vil være snakk om. En forsterket uttalelse om forslaget til NTP kan utarbeides av representantskapet når forslaget til NTP foreligger. Stortingets behandling av NTP skjer i juni i år, og en behandling i representantskapet vurderes derfor å være tilstrekkelig.

Styrets innstilling

Oversendes til et eget representantskapsmøte med NTP som tema.

Forslag nr. 30

Tittel: Prosjektet E16 fra E6 til Kongsvinger må ferdigstilles

Fra: Sør-Odal Arbeiderparti

Forslag

Det må avsettes tilstrekkelig med midler i NTP slik at Nye Veier AS får ferdigstilt E16 fra E6 til Kongsvinger.

Begrunnelse

I juni 2019 overførte Stortinget ansvaret for strekningen Kongsvinger –Kløfta til Nye Veier AS (St.prp 110 S (2018-2019)). Planprosessen er i gang gjennom interkommunalt plansamarbeid. Regjeringens mål med Nye Veier AS er raskere, enklere og billigere utbygging. Her har de muligheten til å vise det.

Denne stamveggruten er en av veiene i landet med høyest tungtransportandel. Riksgrensen Magnor er Norges nest mest trafikkerte grenseovergang. E16 er viktigste transportrute for trafikk fra Vestlandet, indre deler av Østlandet og deler av Trøndelag mot Sverige, Baltikum og delvis Nord-Norge. Frem mot 2040 vil E16 ha en trafikkvekst på 40 prosent og tungtrafikken vil øke mest. Dette skaper store utfordringer med dagens standard på gjenstående strekning.

For industrien er ferdigstilling av veien viktig for å kunne redusere klimaavtrykket. En bedre vei der vogntog kan holde jevn fart bidrar til redusert drivstofforbruk, og redusert CO2-utslipp. Dagens veg gir industrien et årlig tap på titalls millioner i form av ekstra tidsbruk.

Gjennom å koble kommunesentrene Kongsvinger, Skarnes, Årnes til veien vil E16 bidra til økte vekstmuligheter på grunn av at vi blir tettere koblet til Oslo / Gardermoen. Gjennom å sikre effektiv påførsel fra RV2 fra Solør og Magnor og RV24 fra Nord-Odal og Hamarregionen, vil vegen ha en stor nytte for Innlandet. Det er på tide å ferdigstille et prosjekt som har pågått i alt for mange år.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Innlandet Arbeiderparti har allerede årsmøtevedtak fra forrige årsmøte om å fullføre E16, og strekningen som forslaget handler om er også inkludert i fylkestingets innspill til ny NTP. Det er uansett en prioritering inn mot Nasjonal Transportplan (NTP) dette er snakk om. En forsterket uttalelse om forslaget til NTP kan utarbeides av representantskapet når forslaget til NTP foreligger. Stortingets behandling av NTP skjer i juni i år, og en behandling i representantskapet vurderes derfor å være tilstrekkelig.

Styrets innstilling

Oversendes til et eget representantskapsmøte med NTP som tema.

Forslag nr. 31

Tittel: **Bedre kollektivtilbud fra Kongsvingerregionen til Hamar og til Gardermoen**
Fra: **Sør-Odal Arbeiderparti**

Forslag

Det må utvikles bedre busstilbud fra Kongsvingerregionen til Hamar, og fra Kongsvingerregionen til Gardermoen.

Begrunnelse

I dag er det svært komplisert å ferdes kollektivt fra kommunene i Kongsvingerregionen til Hamar og Mjøsbyene. I praksis er eneste alternativ personbil dersom man skal på arbeid, private avtaler med offentlige instanser eller delta på kulturaktiviteter. Eneste alternativ er i praksis tog via Lillestrøm. Et godt busstilbud mellom Kongsvingerregionen og Hamarregionen med Mjøsbyene, vil knytte Innlandet enda tettere sammen. Området rundt Oslo Lufthavn Gardermoen har stort antall arbeidsplasser, og det ventes svært stor vekst i antall arbeidsplasser i nær framtid. Et godt kollektivtilbud fra Kongsvingerregionen til Gardermoen vil gjøre det lettere å få flere i arbeid, og vil bidra til mindre CO2 utslipp.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 32

Tittel: **Det grønne prosjektet - Godspakke innlandet - kan ikke vente lenger – det må bygges nå!**
Fra: **Grue Arbeiderparti**

Forslag

I første halvdel av neste NTP rullering må flere jernbanetiltak mellom Hamar og Kongsvinger Regionen prioriteres ferdig bygd. Samlebegrepet for disse tiltakene er Godspakke Innlandet. Disse er; ny terminalløsning for tømmer i Kongsvinger, Kapasitetsøkning på strekningene (Solørbanen og Kongsvingerbanen mot Sverige). Tilsving i Kongsvinger og Elverum samt elektrifisering av strekningen Hamar – Elverum – Kongsvinger.

Begrunnelse

Disse jernbanetiltakene, alle mellom Hamar - Kongsvinger og riksgrensen, vil løfte kvaliteten til transporttilbudet på bane både for skognæringen i innlandet, industrien i Midt- og Nord-Norge så vel som på Østlandet. I tillegg vil Godspakke Innlandet danne en effektiv portal fra Norge og inn i EU.

Effektene av tiltakene er omfattende, spesielt når næringslivets utvikling ses under ett. Pakken tilrettelegger for økt næringsutvikling slik at den like gjerne kunne vært benevnt som Næringspakke Innlandet. Beregningsgrunnlaget for næringsnytte er basert på konservative estimater for utvikling i et langsiktig perspektiv.

Med elektrifisering og nye banetilkoblinger øker antall godstog over Rørosbanen/Solørbanen fra 24 godstog per uke i 2016 til 62 godstog per uke i 2050. Transport av skogsvirke suppleres med andre varegrupper. Elektrifiseringen bidrar til at 8 togpar per uke med ulike former for gods etableres mellom Bodø og destinasjoner i Sverige over Kongsvinger.

Tiltakene utløser en økt årlig avvirkning i Innlandet som følge av lavere transportkostnader. Tiltakene fører til en umiddelbar reduksjon av transportkostnadene for skognæringen med ca. 40 mill. kroner med nåværende avvirkning. Resultatet fra konseptvalgutredningen (KVU) for Kongsvingerbanen er sammenfallende, og viser at dette tiltaket styrker innlandet som alternativ for nyetablert næringsliv, og for folk som ikke ønsker å bo midt i byen.

Planlegging og gjennomføring av elektrifisering av Rørosbanen må starte så snart Hamar-Kongsvinger er klar. Viktig at en snarlig ser på alternative teknologier slik at dette ikke vil

utsette tiltaket.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Innlandet Arbeiderparti har allerede årsmøtevedtak fra forrige årsmøte om å støtte Godspakke Innlandet herunder elektrifisering av hele Solør- og Rørosbanen. Det er uansett en prioritering inn mot Nasjonal Transportplan (NTP) dette vil være snakk om. En forsterket uttalelse om forslaget til NTP kan utarbeides av representantskapet når forslaget til NTP foreligger. Stortingets behandling av NTP skjer i juni i år, og en behandling i representantskapet vurderes derfor å være tilstrekkelig.

Styrets innstilling

Oversendes til et eget representantskapsmøte med NTP som tema

Forslag nr. 33

Tittel: Fortsatt trykk på FV33
Fra: Østre Toten Arbeiderparti

Forslag

Innlandet AP må jobbe for heving av standard på fv33. Dette innebærer også et utvidet samarbeid med Viken Fylkeskommune, for å få statlige midler til rask utbygging av strekningen fra fylkesgrensen til Minnesund. På innlandets side av fylkesgrensen må strekningen Skreia – Lena være sterkt prioritert, dernest strekningen Opsahl – Gjøvik. Satsningen på de viktigste fylkesveier må styrkes i NTP.

Begrunnelse

Fylkesvei 33 har en meget viktig funksjon for næringslivet i Gjøvikregionen. Andelen av tungtransport er betydelig, og etter at bommen ved Falkentunnelen ble fjernet etter vedtak i Stortinget, vil denne øke i tiden framover.

For Østre Toten, som er en stor landbrukskommune, er fv33 den viktigste transportåren til markedet. En utbygging av riksveg 4 vil ikke avhjelpe dette i noen vesentlig grad.

Vi ser nå tendenser til at store lokale aktører innen pakking av landbruksvarer står i fare for å måtte vike, til fordel for mer sentrale områder rundt Gardermoen.

Østre Toten Kommune er også en av få kommuner i Innlandet fylke, som ikke har jernbane som alternativ.

Styrets innstilling

Oversendes til et eget representantskapsmøte med NTP som tema.

JUSTIS OG KRIMINALITET

Forslag nr. 34

Tittel: Forebygge seksuelle overgrep mot barn
Fra: Ringsaker Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- Gi gratis hjelp til mennesker som er redd for at de kan bli en overgriper
- Gi alle som soner en dom for seksuelle overgrep mot barn samtalehjelp og oppfølging under soning.
- Følge opp alle som har en dom for seksuelle overgrep mot barn i etterkant av endt soning.
- Starte opplæring om samtykke allerede i barnehagen

Begrunnelse

Seksuelle overgrep mot barn er et alvorlig problem. En betydelig andel av de som seksuelt misbruker barn, blir dømt flere ganger for liknende forhold. Det viktigste vi kan gjøre for å stoppe dette, er å sørge for oppfølging under og etter soning.

Skammen knyttet til det man har gjort skaper en barriere. Denne barrieren fører til isolasjon, som igjen gjør veien tilbake til overgrepsmateriale og overgrep kortere.

1 av 5 kvinner og 1 av 13 menn i verden har rapportert at de har vært utsatt for seksuelle overgrep. I en rapport fra 2019 ser vi at i underkant av 10 % av norske jenter mellom 12 og 16 år har vært utsatt for seksuelle overgrep. Mange sliter med psykiske problemer i lang tid. Isolasjon og skam knyttet til overgrepssdommer avler kun flere overgrep. Innsats mot overgrep, rettet mot hjelp til overgripere, vil spare mange barn. Samtaler og oppfølging under og etter kan forhindre at man isolerer seg og begår nye overgrep.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret og kvinnenettverket til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 35

Tittel: Politihøgskolens utdanningscenter på Kongsvinger som nasjonalt senter for EVU

Fra: Kongsvinger, Eidskog, Grue, Sør-Odal og Åsnes Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti skal arbeide for at Politihøgskolens utdanningscenter på Kongsvinger (Sæter) blir Nasjonalt senter for EVU (etter- og videreutdanning) og legge til rette for at overnattingskapasitet økes, slik at samlet øvelseskapasitet kan utnyttes bedre.

Begrunnelse

Politihøgskolen på Sæter (Kongsvinger PHS) mistet sin bachelorutdanning etter regjeringens beslutning om å redusere antallet som utdannes til politi fra 720 studenter til 400. Det er nye og moderne lokaler på Kongsvinger, blant annet en unik 360 graders skytebane som åpnet i 2019 samt tilrettelagte øvingsfasiliteter i realistiske omgivelser. Ressurser fra beredskapstroppen har vært med på å designe øvingsfasilitetene og dette samarbeidet har gjort at fasilitetene er godt egnet for øvelse og trening på skarpe oppdrag. Kongsvinger PHS brukes blant annet til operativ utdanning av beredskapstroppen, livvakt-eskorten, bombegruppen, hundetjenesten, leiropphold for 2. og 3. års studenter i bachelorutdanningen, samt andre teoretiske og operative utdanninger. Dette gjør at Kongsvinger PHS kan håndtere all operativ utdanning og EVU, i samarbeid med Nasjonalt Beredskapssenter og alle fremtidige lokasjoner for utdanning av bachelorstudenter ved politihøgskolen. Kapasiteten kan utnyttes enda bedre ved å få økt forlegningskapasiteten med flere rom for overnatting slik at en kan håndtere flere parallelle grupper. Per i dag utnyttes kun 60 prosent av øvings- og utdanningskapasiteten. Innlandet Arbeiderparti må bidra til at:

- det avsettes midler i statsbudsjettet for å bidra til økt forlegningskapasitet og sikkerhetstiltak på anlegget
- PHS Kongsvinger innarbeides i Stortingsmelding om politiets kapasitet og kompetanse som nasjonalt senter for EVU og operativ trening for politiet

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 36

Tittel: Opprettelse av nye soningsplasser i Innlandet

Fra: Kongsvinger, Eidskog, Grue, Sør-Odal og Åsnes Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderpartiet skal arbeide for å etablere flere soningsplasser i Innlandet herunder en lukket enhet for kvinner i Kongsvinger.

Begrunnelse

Oslo Fengsel skal stenges og det arbeides for å frigjøre arealene på Bredtveit slik at en kan etablere 300-400 nye plasser for menn der. Dagens gamle enhet for kvinner kan da med fordel flyttes til Kongsvinger. Kongsvinger fengsel kan bygges ut raskt og effektivt, med høy kvalitet innenfor eksisterende fengselsmurer.

Kongsvinger fengsel har i dag totalt 140 plasser hvorav 92 er høy sikkerhet. Kongsvinger fengsel avdeling Vardåsen er siden 2012 etablert som Norges eneste spesialiserte enhet for utenlandske innsatte som ikke skal tilbakeføres til det norske samfunnet. Fengselet har utviklet sterk spesialkompetanse på denne driftsformen, og er i denne sammenhengen et unikt og spesialisert fengsel i norsk sammenheng. En stor andel av de kvinnene som soner i fengsel er nå utenlandske kvinner.

Kongsvinger fengsel har kapasitet for utvidelse. Det er god plass et stjerneformede bygg med 96 plasser hver innenfor de arealene Kriminalomsorgen har i dag og som er regulert til fengselsformål. Det er også enkelt å bygge et av den nye stjernemodellen slik at kvinnene blir helt adskilt fra menn.

En utvidelse av Kongsvinger fengsel er samfunnsmessig og kostnadmessig effektiv av flere grunner:

- 1. En utvidelse av Kongsvinger fengsel vil frigjøre arealene Bredtveit slik at det er mulig å reetablere Oslo fengsel med hensiktsmessig bygningsmasse og tilstrekkelig nære Oslo sine politistasjoner og Oslo Tingrett.*
- 2. En etablering av kvinnefengsel i Kongsvinger vil kunne gjøres svært raskt og effektiv da kriminalomsorgen allerede har regulert arealer til fengselsformål.*
- 3. Det vil kunne etableres soningsfasiliteter med høy kvalitet, knyttet til et eksisterende kompetansemiljø hvor kvinner kan sone adskilt fra mennene.*

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 37

Tittel: Å være utrygg der du skal føle deg tryggest

Fra: Styret i Innlandet Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil at:

- Barn og unge skal møte et likestillingsperspektiv (likeverdighet) med fokus på grensesetting i seksualundervisning.
- Kommunale planer mot vold i nære relasjoner (herunder (også æresvold) inneholder en forpliktende kompetanseplan, også mot alle ansatte i barnehager og skoler.
- Utfordringen rundt vold i nær relasjoner under pandemien prioriteres av alle aktører (kommune, stat, arbeidsplasser, frivillige lag og foreninger).
- Bevisstgjøring og kunnskap om digital vold må prioriteres, her må det settes av ressurser til egne forskningsprosjekter.
- Den statlige finansieringen av krisesenter økes til 80%.

Begrunnelse

Mange opplever psykisk og fysisk vold. Vold og overgrep er en av de største likestillings- og samfunnsutfordringene, dette handler om likeverd. Det at dette er et så alvorlig problem i Norge viser viktigheten av å jobbe forebyggende, i tillegg til at det er et systematisk arbeid for å avsløre slike overgrep. For å kunne jobbe forebyggende er det viktig med god kompetanse hos alle som møter barn og unge. Det er viktig å lære barn og unge grensesetting og innføre likestillingsperspektiv i seksualundervisning. Utarbeidelse av kommunale planer som arbeider mot vold i nære relasjoner, krever også at det settes av ressurser til kompetanseheving i det kommunale tjenesteapparat, frivillighet og andre aktører som møter mennesker.

Krisesentrene har en svært viktig rolle for utsatte mennesker, det er viktig med riktig kompetanse på krisesentrene og de bør ha psykolog og juristkompetanse tilgjengelig. For å styrke krisesentrene bør den statlige økes til 80%.

Koronapandemien har gitt oss alle en ny hverdag. De som lever i hjem med vold, vil kunne oppleve dette enda mer dramatisk under en nedstenging av samfunnet. De som lever i et konfliktykt hjem, vil kunne oppleve en forsterkning av det under en nedstenging av samfunnet. En kartlegging som er gjort viser også at minoritetskvinner er særlig utsatt. Likevel ser vi at det er færre henvendelser til krisesenter og det er færre voldsanmeldelser, det er bekymringsfullt. De negative effektene av en nedstenging av samfunnet vårt må tas på alvor og jobbes kontinuerlig med her og nå, men også etter at pandemien er over. Digital vold mot kvinner er også et økende problem, dette er et felt som krever mer forskning. Under koronapandemien har vi blitt hyperdigitalisert og den digitale volden mot kvinner handler i stor grad om kjønn og seksualitet.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 38

Tittel: Kampen mot voldtekt og seksuelle overgrep

Fra: AUF i Innlandet

Forslag

Innlandet Arbeiderpartiet vil:

- At norsk voldtektslovgivning endres slik at voldtekt defineres som ufrivillig seksuell omgang, også kalt samtykkelov.
- At kampen mot voldtekt må gis en tydelig og langsiktig politisk prioritering. Regjeringen må sørge for at det settes av tilstrekkelige ressurser slik at politifolk og justissektoren har nødvendig kapasitet og kompetanse til å kunne sikre en effektiv strafferettslig forfølgelse av voldtekt som holder en høy kvalitet.
- En generell endring av holdninger hvor alle er tydelig på hva en voldtekt er, og som utfordrer etablerte voldtektsmyter. En klargjøring av at sex uten samtykke er voldtekt plasserer skyld og skam hos overgriper, og bidrar til å svekke voldtektsmyter.
- Øke bemanningen på volds – overgrepsmottak samt øke kunnskapen blant de ansatte.
- Ansette flere psykologer og jurister på mottakssentrene.
- Øke informasjon om volds- og overgrepsmottaket, slik at de som har vært utsatt for voldtekt får den bistanden de har rett på.
- Ha et tett samarbeid med skole, elev, foresatte og skolehelsetjeneste vedrørende seksualitetsundervisning- og kursing

Begrunnelse

Kjønnsbasert vold, inkludert voldtekt og annen seksuell vold, er et alvorlige angrep på rettigheter og grunnleggende friheter til kvinner og jenter. Det er ikke bra nok når omfangsundersøkelser viser at nesten hver tiende kvinne i Norge oppgir å ha vært utsatt for voldtekt minst en gang i livet. Halvparten var ikke en gang fylt 18 år da overgrepet skjedde. Unge jenter mellom 17 og 25 år har høyest risiko for å bli utsatt.

Selv om omfanget og de alvorlige konsekvensene voldtekt har på jenter og kvinners liv og helse er godt kjent. Har norske myndigheter ikke iverksatt de nødvendige tiltak for å forebygge, etterforske, tiltale og straffe voldtekt og seksuelle overgrep, eller sikre voldtektsofres rett til rettferd og oppreisning etter overgrep. Forebyggende arbeid er utilstrekkelig. Voldtektsmyter som at voldtekt som oftest skjer i mørke smug av ukjente menn, og at jenter og kvinner har ansvar for overgrepet dersom de har kledd seg utfordrende eller flørtet i forkant er dessverre utbredt. Disse mytene gjør det vanskelig for voldtekts ofre å anmelde overgrepet eller søke medisinsk og annen hjelp og støtte.

Den norske straffeloven stiller fremdeles krav om at vold, trusler og bevisstløshet må dokumenteres før et overgrep kan etterforskes og påtales som voldtekt. Mangel på samtykke til seksuell omgang er i seg selv ikke nok. Det er med andre ord ikke nok at man ikke ville. Norge har gjentatte ganger fått kritikk av FN for dette. Både FNs Kvinnekomité, FNs Menneskerettighetskomité og FNs Komité mot tortur har oppfordret norske myndigheter til å sørge for at straffeloven tydelig fastslår at voldtekt er seksuell omgang uten oppriktig samtykke.

Internasjonal rett er helt klar: seksuell omgang uten samtykke er voldtekt. Det er i dag ni europeiske land – Irland, Storbritannia, Belgia, Kypros, Tyskland, Island, Luxembourg, Sverige og nå også Danmark – som har en samtykkebasert voldtektslovgivning. Også i Finland jobbes det med en endring i voldtektsbestemmelsen. I løpet av noen få år kommer Norge dermed til å være det eneste landet i Norden med en voldtektsbestemmelse i straffeloven som hører til i det forrige århundre.

Fremdeles ender svært få voldtekter med tiltale og straff. Bare én av ti kvinner anmelder voldtekt og at hver tredje voldtektssak ender med frifinnelse i retten. Amnesty Internationals rapport om voldtekt i de nordiske land viser en nær straffefrihet for voldtekt i Norge. Straffefrihet for voldtekt er brudd på kvinners rett til beskyttelse og oppreisning etter overgrep.

Overgrepsmottakene er utrolige viktige arenaer for mennesker utsatt for voldtekt eller andre seksuelle krenkelser. Det er døgnåpne, gratis sentre med et lavterskeltilbud til de utsatte og tilbyr rådgivning og medisinsk hjelp uavhengig av politianmeldelse. I dag mangler svært mange overgrepsmottak døgnberedskap. Det kan ta timer før voldtektsutsatte blir undersøkt, og fremdeles sliter mottakene med vaktordninger, beredskap og oppfølging. Dette må tas på alvor.

Derfor ønsker Arbeiderpartiet å øke bemanningen på volds – overgrepsmottak, samt øke kunnskapen blant de ansatte. Det må ansettes flere psykologer og jurister på mottakssentrene, og samtidig øke informasjonen om disse mottakene slik at de som har vært utsatt for voldtekt eller seksuelle krenkelser vet hvor de kan få bistand.

Dagens seksualitetsundervisning er svært mangelfull, og dårlig tilpasset det mangfoldet fellesskapet vårt består av. Med andre ord er seksualitetsundervisningen et ujevnt tilbud, ofte lite relevant for hva ungdommer faktisk trenger, og tar sjeldent opp kommunikasjonsdelen av sex. Grensesetting og samtykke er områder som er essensielle når det kommer til seksualitet og forståelse vedrørende egen kropp og egne rettigheter. Arbeiderpartiet mener det skal innføres kurs om grensesetting, kjønn, kropp og seksualitet på barne-, ungdom- og videregående skole. Samtidig som at det skal undervises om grensesetting i barnehagen. Hensikten er å gjøre barn og ungdom mer bevisste på verdien av likestilling, likeverd og gjensidig respekt.

Arbeiderpartiet mener også at det skal være et godt og tett samarbeid mellom skole, elev, foresatte og skolehelsetjeneste hvor disse kursene blir iverksatt.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

DEMOKRATI

Forslag nr. 39

Tittel: Ytringsfrihet

Fra: Hamar Arbeiderparti

Forslag

Forslag til uttalelse: Ytringsfrihet i en ny tid

Begrunnelse

Ytringsfriheten er en grunnpilar i demokratiet. Siden slutten av 1700-tallet sett på som en menneskerettighet, med sterkt vern i nasjonale og overnasjonale lovverk. I Norge er den hjemlet i Grunnlovens § 100, og omfatter også friheten til å motta andres ytringer dvs. informasjonsfrihet.

Ytringer kan provosere, såre eller oppildne og har medført brutale hendelser opp igjennom historien. Også i vår tid foregår terror og drap med ytringer som motiv for handlingene. Historielæreren Samuel Paty ble [overfalt og halshugd i nærheten av ungdomsskolen](#) han underviste ved i Paris. I en skoletime som handlet om ytringsfrihet hadde Paty vist de omstridte Muhammed-tegningene som satiremagasinet Charlie Hebdo hadde trykket. Ytringsfrihet var blitt en del av timeplanen etter terrorangrepet mot Charlie Hebdo i 2015. Anine Kierulf, spesialrådgiver ved Norges institusjon for menneskerettigheter, sier det er umulig å forklare ytringsfriheten uten å vise til ubehagelige og kontroversielle ytringer. Det ville vært veldig rart å forklare karikaturstriden uten å vise fram de karikaturene man snakker om.

Støtte til lærerne og frie medier

I Arbeiderpartiet må vi støtte lærere fra å la seg skremme og derfor la være å vise fram karikaturer eller ytringer til sine elever. For nye slekter er det viktig å vise fram hva som har skapt kontroverser opp igjennom historien og hvorfor. Trussel om terror skaper frykt, men må aldri styre vår rett og mulighet til å ytre oss på den måten vi synes er riktig. Dette er et nederlag for demokratiet, og Arbeiderpartiet må være tydelige og konsekvente i slike situasjoner. Dette gjelder også for frie medier. Få medier har gjengitt karikaturen den drepte lærere skal ha vist i sin undervisning. Dette har også skjedd tidligere. Etter terrorangrepet mot Charlie Hebdo – redaksjonen ble dette forklart og forsvart med hensynsfullhet. Nå vet vi bedre, men fortsatt lider mediene under fryktdrevet unnfalighet i slike spørsmål. Dette må mediene selv ta et oppgjør med og stå sammen om å endre på. Det samme må gjelde i norsk skole. Ytringsfrihet og menneskerettigheter er overordnede verdier i den norske læreplanen. Dette stiller store krav til modige lærere, men dersom skoleeiere og nasjonale myndigheter stiller seg bak dem, vil undervisningssituasjonen bli tryggere og mer forutsigbar.

Ingen menneskerettighet å føle seg krenket

Mot ytringsfriheten står av og til ofre som føler seg krenket. Det har framkommet mange tilfeller i det siste i form av «black face» og andre ting. Dette er ofte en vanskelig avveining, men Arbeiderpartiet må være tydelige på forskjellen mellom ytringsfrihet og kriminell adferd. I Norge har vi **forbud** mot å krenke noen gjennom hatefulle, forhånende og/eller diskriminerende ytringer. Det er forskjell på sårede følelser og krenkelser som rammes av loven. Vi må legge til grunn at det ikke er en menneskerett å føle seg krenket. Menneskerettighetene og lovgivningen ellers er til for å beskytte menneskeverdet. Straffelovens paragraf 185 om hatefulle og diskriminerende ytringer ivaretar en menneskerettighetsforpliktelse for å hindre krenkelse av menneskeverdet.

Beskytte mot hatkriminalitet

Det finnes ingen offisiell eller formell definisjon av hatkriminalitet. Dette skaper problemer for

politiet som skal håndheve lovbestemmelsene. I noen sammenhenger vil hatkriminalitet brukes om all kriminalitet som er motivert av enhver form for hat eller antipatier, eller kriminalitet som har et hatefullt eller ekstremt uttrykk. Oslo politidistrikt har utarbeidet egne retningslinjer, som sier at hatkriminalitet omfatter de hensynene som er gitt et særskilt strafferettslig vern i de mest sentrale hatkriminalbestemmelsene, og da særlig § 185 om hatefulle ytringer og § 186 om diskriminering, så som etnisitet, religion/ livssyn, homofil orientering, nedsatt funksjonsevne, kjønn. Arbeiderpartiet bør bidra til at håndhevelsen av disse lovbestemmelsene oppfattes og praktiseres likt over hele landet.

Ytringsfrihet er det motsatte av sensur

Sensur brukes flittig av udemokratiske og demagogiske regimer i verden for å hindre opposisjon og bevare egne maktposisjoner. Tilgangen til sosiale medier er i prinsippet alles muligheter til å ytre seg uten hindringer eller sensur. Likevel har sosiale medier satt ytringsfriheten på prøve. Trolling er blitt et kjent begrep og et redskap for å stilne meningsmotstandere. Løgn, konspirasjonsteorier og ubehøvlede personangrep flourerer, og ansvarlige redaktører for nettstedene modererer og sletter de verste utfallene. I Norge har sentrale media-aktører finansiert et samarbeid «Faktisk.no» som fakta sjekker tvilsomme utsagn og nyheter og imøtegår spredningen av falske nyheter.

Twitter, Facebook, Instagram og en rekke andre sosiale nettverk bestemte seg for å stenge ute Donald Trump. Dette førte til en opphetet debatt om dette var rett eller galt og om hvem som tok disse avgjørelsene. Det er åpenbart et problem for ytringsfriheten når private interesser setter grenser for offentlige samtaler, og at kontrollen over internett ligger hos noen få kommersielle selskaper. Noen har spurt om Facebook-eier Mark Zuckerberg slik sett er verdens mektigste person, fordi disse plattformene er utenfor enhver demokratisk kontroll. Selskapenes eneveddige ledere bestemmer, men er vanskelige å få tak i eller få i tale.

Digital Services Act

Digitale plattformer har så langt hatt en form for ansvarsfrihet, både i Europa og USA. Det er full trafikk uten trafikklys og trafikkregler. Nettet skal være fritt og alle skal kunne ytre seg uten å bli kontrollert før noe legges ut. Det begrensede ansvaret nettverkene tross alt har, er i liten grad blitt etterfulgt og kontrollert. EU-kommisjonen har ønsket å gjøre noe med dette, og har nylig lagt fram et forslag til en omfattende Digital Services Act (DSA). Meningen er å regulere de digitale selskapenes ansvar for ulovlig innhold med pålegg om fjerning. Vurderingen om noe er ulovlig eller ikke, skal skje etter nasjonal lov og håndheves nasjonalt. Det foreslås nye krav til transparens og rapportering, og pålegg om å vise effekten av måten algoritmer er satt opp på. Arbeiderpartiet bør støtte EU i arbeidet med å få frem mer fakta om problemet med ulovlig innhold, og få oversikt over hva nettverkene selv gjør. Spørsmålet om redaktøransvar bør også drøftes.

Når grunnleggende prinsipper står mot hverandre, må en finne den riktige balansen. Hensynet til ytringsfriheten skal i alle sammenhenger veie tungt. Arbeiderpartiet, som et ansvarlig styringsparti basert på sosialdemokratiske verdier, - og i regjeringsposisjon - er best skikket til å finne de beste løsningene.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 40

Tittel: Forsvar demokratiet
Fra: Ringsaker Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti mener:

- At Norge må støtte internasjonale sanksjoner mot land med autoritær utvikling
- At Norge må støtte sanksjoner mot land som forfølger demonstranter og politisk opposisjon
- At Arbeiderpartiet skal arbeide for at politiske prosesser skal være transparente og unngå at aktører med mye ressurser får for mye påvirkning i politiske prosesser

Begrunnelse

Demokratiet som styreform har de siste årene hatt en liten tilbakegang i verden. Denne tilbakegangen har kommet i form av at flere land har gått fra demokratisk til mer autoritær retning.

Ringsaker Arbeiderparti mener at det er viktig at verdens befolkning skal ha mulighet til å leve i reelle demokratier hvor de skal kunne ha innvirkning på sin egen situasjon. Norge bør støtte opp om internasjonale sanksjoner mot land som har utvikling i en autoritær retning og benytte Norges virkemiddelapparat for å sanksjonere land som forfølger demonstranter og politisk opposisjon

Videre må vi unngå at aktører med mye ressurser, får uforholdsviss stor påvirkning på politiske prosesser, til skade for befolkningen som ikke har like stor mulighet til å påvirke prosessene. For å bevare demokratiets legitimitet er det viktig at politiske beslutninger foregår med så transparente prosesser som mulig.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 41

Tittel: Senk stemmerettsalderen - styrk demokratiet
Fra: AUF i Innlandet

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil senke stemmerettsalderen til 16 år fra og med kommune- og fylkestingsvalget i 2023.

Begrunnelse

Den 27. Mai 2020 la valglovutvalget frem sin innstilling til ny valglov, NOU 2020: 6 Frie og hemmelige valg. Innstillingen har ført til stor diskusjon og engasjement. En av punktene valglovutvalget har diskutert grundig er spørsmålet knyttet til om stemmerettsalderen bør endres.

Et flertall i utvalget gikk inn for å senke stemmerettsalderen for kommune- og fylkestingsvalg fra dagens grense på 18 år til 16 år. Flertallet i utvalget argumenterer med at det er gjennomført en rekke forsøksordninger både ved valg og folkeavstemninger og at tiden er

moden for å utvide demokratiet.

I 2011 og 2015 fikk 16- og 17-åringene stemme i lokalvalgene i 20 kommuner.

Velgerundersøkelsene viste at 16- og 17-åringene stemte like ofte og på omtrent de samme partiene som foreldrene sine. I tillegg fikk vi flere unge folkevalgte, og dermed mer representative kommunestyre. Vi vil også få flere stemmer i demokratiske prosesser.

Stemmeretten har blitt utvidet mange ganger i norsk historie. Fra 1919 hadde vi allmenn stemmerett for menn og kvinner fra 25 år. Sist den ble senket var i 1978, til 18 år. Det meste av tiden har aldrene for stemmerett, valgbarhet og myndighet vært ulike. Vi har aldri tidligere sett på utvidelsen av stemmeretten som noe negativt. Arbeiderpartiet tror at også denne endringen vil være positiv for å styrke demokratiet.

I forrige lokalvalg økte valgdeltakelsen til førstegangselgerne med ti prosentpoeng. De ti siste årene har vi sett en kraftig vekst i unges politiske deltakelse, og nå er unge flinkere til å delta i organisasjoner, skrive i avisa og delta i demonstrasjoner enn voksne. Norge utmerker seg også i internasjonale undersøkelser av unges demokratiforståelse. Dette er en positiv utvikling Arbeiderpartiet støtter helhjertet. Dagens unge skal leve lengst med konsekvensene av de politiske beslutningene som fattes. De bør også få delta i de demokratiske prosessene rundt det. Arbeiderpartiet ønsker derfor å senke stemmerettsalderen ved kommune- og fylkestingsvalg fra 18 til 16 år, og med det styrke demokratiet.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette. Ved en behandling i representantskapet kan stemmerettsalderen gjerne behandles sammen med flere av momentene som valglovutvalget har behandlet.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

FLYKTNING-, INNVANDRINGS-, ASYL- OG INTEGRERINGSPOLITIKK

Forslag nr. 42

Tittel: En solidarisk og rettferdig asylopolitikk

Fra: AUF i Innlandet

Forslag

Helsehjelp til alle

Alle som oppholder seg i Norge har tilgang på helse- og omsorgstjenester, men i dag blir papirløse flykninger sin tilgang til helse- og omsorgstjenester begrenset til kun akutt og nødvendig helsehjelp som ikke kan vente i mer enn tre uker. Tidligere hadde papirløse flykninger tilgang på primærhelsetjenesten. Den dramatiske innstramningen for papirløse flykninger fører til en uforsvarlig og uverdigg behandling av mennesker som ikke får helsehjelpen man har behov for.

Innlandet Arbeiderparti vil:

- Sikre papirløse flykninger og tilreisende EØS-borgere rett og tilgang til helsehjelp, medisiner og tannbehandling basert på helsefaglig vurderinger.
- Forskriften om rett til helse og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket § 5 bokstav a må endres til: «helsehjelp som ikke kan vente etter vurdering fra helsepersonell».

- Det må opprettes en finansieringsordning for behandlere slik at disse kan få refundert utgifter og medisiner gitt til pasienter utenfor folketrygden.
- At alle asylmottak skal ha tilgang til et helseteam, som blant annet skal ha som mål å øke kompetansen hos alle ansatte som jobber med flyktninger, kartlegge flyktingenes psykiske og fysiske helse, og bistå med konkrete forslag og individuelle oppfølgingsplaner
- Gi alle asylsøkere rett på psykisk og fysisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten uavhengig av hvilken fase de er i, noe som også må gjelde ureturnerbare asylsøkere som har fått avslag på opphold

Ureturnerbare flyktninger

Ureturnerbare flyktninger er personer som av ulike årsaker ikke kan returneres med tvang til opprinnelsesland av norske myndigheter. Både nasjonalt og internasjonalt kjennetegnes tilværelsen til papirløse flyktninger av ensomhet, frykt, maktesløshet, risiko for vold, slavelignende arbeidsforhold, utilfredsstillende levekår og mangel på psykisk og sosial støtte. De samtidige begrensningene i helse- og sosialhjelp gjør livsbetingelsene til papirløse flyktninger svært vanskelig. De har svært begrensede rettigheter i Norge. De kan ikke ta på seg lønnet arbeid, ta utdanning eller motta helsehjelp, med unntak av akutt helsehjelp. Det å nekte mennesker muligheten til selv å forsørge seg er ikke i tråd med rettsoppfatningen i en humanitær stat. Sverige har i senere tid gitt ureturnerbare flyktninger en rekke rettigheter, som har ført til bedre livskvalitet for den enkelte. Det har heller ikke ført til flere ureturnerbare flyktninger, som er hovedargumentet mot å gi denne gruppen menneskerettigheter.

Innlandet Arbeiderparti vil:

- At ureturnerbare flyktninger skal gis midlertidig arbeidstillatelse under opphold i Norge.
- At ureturnerbare flyktninger skal ha tilgang på helsehjelp
- At ureturnerbare flytninger skal sikres god levekår, og at interneringsleiren på Trandum avvikles

Arbeiderpartiet ønsker ikke å skape et A- og B-lag blant flyktninger

I dag tar Arbeiderpartiet til ordet for å skille mellom flyktninger som har fått beskyttelsesbehov etter FNs flyktningkonvensjon og EUs menneskerettighetskonvensjon. Dette skaper et A- og B-lag blant flyktninger, selv om beskyttelsesbehovene deres er akkurat de samme. I Sverige og Danmark, som i senere tid har formalisert dette skillet, har krigsflyktninger fått betydelig færre rettigheter. Begge landene har enten blitt dømt i den europeiske menneskerettighetsdomstolen eller har en dom gående.

Arbeiderpartiet har vært blant de sterkeste forkjemperne for å gi flyktninger som har beskyttelsesbehov de samme rettighetene og mulighetene når de får opphold i Norge. I 2016 dannet vi et flertall for å overkjøre Høyre- og FrP-regjeringen som prøvde å skille flyktingene i A- og B-lag.

Å forskjellsbehandle flyktingene og gi, blant annet, krigsflyktninger færre muligheter til opphold og familiegjenforening bryter med våre menneskerettslige forpliktelser.. Blant annet retten til familieliv i henhold til Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen artikkel 8. FN er tydelige på at begge grupper flyktninger har likt beskyttelsesbehov, og skal ha de samme rettighetene for familiegjenforening. Det store flertallet av landene i Europa følger FNs linje.

Innlandet Arbeiderparti vil:

- Sidestille beskyttelsesbehovet for flyktninger som oppfyller vilkårene i EUs flyktningkonvensjon med flyktninger som oppfyller vilkårene i FNs flyktningkonvensjon.
- Flyktninger med beskyttelsesbehov skal ha like rettigheter og muligheter.

- Retten til familieliv og tilgang til familieforening skal stå sterkt i familieforeningspolitikken i Norge i henhold til Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 8.
- Særlig beskytte barns rett til familieliv i henhold til FNs barnekonvensjon

Integrering

Dagens samfunn er et mangfoldig samfunn som skaper både utfordringer og goder. Vi har alltid vært en sterk forkjemper for god integrering – både de som kommer til Norge og de som er født her trenger å lære om hverandre, om ulike holdninger og verdier og om ulike tradisjoner og kulturer. ^[LITLIT]_[SEPSEP] Vi vil ha et tolerant og flerkulturelt samfunn. Vi må sikre at mennesker med ulik etnisk bakgrunn ikke bli diskriminert eller generalisert – vi må bekjempe fordommer og rasisme i arbeidslivet, på skolen og i samfunnet ellers.

Mennesker på flukt er i en ekstraordinær sårbar situasjon. Det er samfunnets oppgave å legge til rette for at møtet med Norge blir tryggest mulig, og at menneskerettighetene og menneskene ivaretas. Ankomstfasen bør fungere bedre for å sikre integrering og inkludering i det som for mange er deres nye hjemland. Da er vi avhengige av at de ulike offentlige instansene makter å behandle asylsøknader effektivt samtidig som det bevarer den enkeltes rettsikkerhet.

Midlertidighet og usikkerhet er det største hinderet for integrering. Usikkerhet rundt egen framtid på grunn av midlertidig opphold påvirker både den fysiske og den psykiske helsa, arbeidsdeltakelsen og integreringa i negativ retning. Arbeiderpartiet mener derfor at bruken av midlertidig opphold skal begrenses.

De som ankommer Norge skal vite at det er kvalitet i introduksjonsprogrammet.

Introduksjonsprogrammet skal ta mer hensyn til enkeltmennesket og deres ferdigheter slik at vi kan sikre en god start på en vellykket inkludering. For AP er det et mål at ventetiden i mottak skal være kortest mulig. I dag tilbringer mange altfor lang tid i mottak, med minimalt av innhold og aktivitet. Vi mener det er nødvendig med en omlegging av mottakssystemet og UDIs innholdskrav i mottakene. Det bør være et uttalt mål at beboere aktiviseres og blir inkludert i sine lokalsamfunn. Arbeiderpartiet mener at språkopplæring, godkjenning av utdanning og arbeidserfaring er viktige steg for å anerkjenne ferdighetene til mennesker som skal integreres i vårt samfunn.

Innlandet Arbeiderparti vil:

- At organisasjoner som særlig arbeider med å styrke asylsøkere og flyktningers rettsikkerhet skal få økte økonomiske rammer.
- At UDIs anbefalte helsesamtale bør omfatte en plan for videre oppfølging når asylsøker blir flyttet til mottak og/eller bosatt i en kommune.
- Endre kravene for tilbudet i mottak til å inneholde norskopplæring, idrett, kultur og annen frivillighet, samt legge til rette for kostnadsfrie fritidsaktiviteter for alle barn i mottak
- At alle barn i mottak skal ha rett på gratis barnehageplass.
- Legge til rette for tilpassede mottaksplasser for LHBTI-asylsøkere som ønsker det, og øke kompetansen i mottaksapparatet om denne gruppen.

Begrunnelse

Forslaget er ikke begrunnet utover det som fremgår av forslagsteksten.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

FORDELINGSPOLITIKK

Forslag nr. 43

Tittel: Barnetrygd skal ikke regnes med ved beregning av økonomisk sosialhjelp
Fra: Kongsvinger, Eidskog, Grue, Sør-Odal, Åsnes og Nord-Odal Arbeiderparti

Forslag

Den økonomiske sosialhjelpen til barnefamilier må styrkes ved å endre loven slik at barnetrygden ikke inntektsberegnes i behandling av økonomisk sosialhjelp.

Begrunnelse

Stadig flere barn lever i familier med vedvarende lavinntekt og er avhengig av økonomisk sosialhjelp. Antallet har dessverre økt, og flere kommuner må gjøre avbøtende lokale tiltak for å bedre situasjonen. Dette går ut over en allerede anstrengt kommuneøkonomi. Barnefattigdom er noe Arbeiderpartiet må bekjempe. For det enkelte barn kan det ha store konsekvenser å vokse opp i en lavinntektsfamilie og ikke ha mulighet til å delta i sosiale aktiviteter på lik linje med andre barn, eller på andre måter kjenne på utenforskapet. Offentlige overføringer viktige virkemidler for å motvirke fattigdom. Barnetrygden er et slikt virkemiddel, men når barnetrygden trekkes inn som en inntekt og gjør den at den økonomiske sosialhjelpen blir mindre. Med andre ord så tar en fra de som har lite eller ingenting fra før.

Sosialhjelp er velferdsstatens siste økonomiske sikkerhetsnett. Den skal sikre at alle har tilstrekkelige midler til livsopphold. Økonomisk stønad etter lov om sosiale tjenester i NAV er en skjønnsmessig ytelse, og loven har ingen bestemmelser om stønadsnivået. Arbeiderpartiet må foreslå å endre loven, slik at økonomisk sosialhjelp til barnefamilier med lavinntekt blir bedre.

Styrets kommentar

Styret viser til behandling i forrige fylkesårsmøte, der Innlandet Arbeiderparti fattet følgende enstemmige vedtak: «Innlandet Arbeiderparti mener det er feil at familier som søker om sosiale stønader får avkortet økonomisk hjelp fordi de mottar barnetrygd.»

Styrets innstilling

Realitetsbehandles ikke, da forslaget allerede er vedtatt politikk i Innlandet Arbeiderparti.

Forslag nr. 44

Tittel: Alle barn skal ha mulighet til få de brillene de trenger!
Fra: Sør-Odal Arbeiderparti

Forslag

Gjeninnfør stønad til barnebriller.

Begrunnelse

Regjeringens reduksjon i stønadsordningen til barnebriller fører til økte forskjeller. Det ble lagt inn i statsbudsjettet at man skulle spare 122 millioner kroner på dette stønadskuttet i 2020. Denne summen forteller oss hvor mange barn som faktisk har behov for briller. Briller er ikke et luksusprodukt, de fleste barn vil nok slippe å ha dem på hvis de får velge. En gjennomsnittlig barnebrille koster flere tusen kroner, og det er ikke uvanlig at de må byttes flere ganger i løpet av et år. Barns syn er i stadig endring, og i tillegg må man også regne med at briller blir ødelagt under lek og aktivitet. Barn skal få være barn. De skal få være

aktive, og slippe å bekymre seg over ødelagte briller fordi foreldrene ikke har råd til nye. Det bør heller ikke være slik at barns aktiviteter må nedprioriteres fordi man må velge mellom fritidsaktiviteter og nye briller.

Barn med dårlig syn har dårligere forutsetning enn andre for å mestre skolehverdagen. Det sier seg selv at det er umulig å få et tilstrekkelig utbytte av undervisningen dersom man ser dårlig, og vi risikerer at disse barna blir hengende etter allerede fra skolestart. Det er også utfordrende for mange av disse barna å delta på andre aktiviteter, da det generelt er hemmende å se dårlig.

Å kutte stønadsordningen for barnebriller er økte forskjeller i praksis. Det er å frarøve de svakeste i samfunnet forutsetninger for å takle skolehverdagen og gjøre det vanskeligere å delta på fritidsaktiviteter. Det bør ikke være foreldrenes lommebok som avgjør om barn får de brillene de trenger, det bør dekkes av det offentlige, slik at barn ikke stenges ute av lek og læring.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 45

Tittel: En rettferdig og omfordelende skattepolitikk

Fra: AUF i Innlandet

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- Fjerne kommunenes mulighet til å nedjustere satsen i formuesskatten
- Innføre en grunnrenteskatt på havbruk på 40%. Inntektene skal fordeles mellom vertskommunene og staten.
- Øke frikortgrensen til å være tilsvarende 1G.
- Innføre økt formueskatt på formuer over 50 millioner
- Innføre en progressiv skatt med høyt bunnfradrag, ved mottakelse av store formuer. Størrelsen av mottatt formue gjennom et helt liv skal ligge til grunn.
- Ha en høyere selskapsskatt som blir sett i sammenheng med internasjonal konkurransevne for norske bedrifter.
- Norge skal arbeide for en felles selskapsskatt i Europa på et vesentlig høyere nivå
- Gjennføre kommunal eiendomsskatt på verk og bruk.
- At Norge må intensivere arbeidet opp mot arbeidet med Base Erosion and Profits Shifting i OECD, og vurdere å gå inn for unilaterale skatteskjerpelser dersom arbeidet ikke fører frem innen 2020.
- At digitale tjenester skal skattlegges i landet tjenesten leveres, og ikke i opphavslandet til selskapet som leverer tjenesten.
- Øke satsen i utbytteskatten slik at den samsvarer med den høyere trinns-katten.
- Avskaffe skjermingsfradraget for beskatning av utbytte.

Begrunnelse

Skatte- og avgiftspolitikken til Arbeiderpartiet skal bidra til å redusere forskjeller og finansiere velferden.

Ulikhet er en av de store utfordringene vi står overfor i dag. Arbeiderpartiet kan ikke akseptere at flere og flere barn vokser opp i fattigdom samtidig som rikdom samles på stadig færre hender. Ledende økonomer peker også på hvordan samfunn med lave forskjeller har høyere verdiskapning. Små forskjeller er bra for folk, og for økonomien.

For å nå målet om et godt sosialdemokratisk samfunn krever dette en reform av dagens skattesystem. En skattereform vil bidra til å danne finansieringsgrunnlag for de neste store velferdsreformene i Norge. Samtidig må vi sørge for at skattlegging bidrar til økonomisk vekst, arbeidsplasser og en rettferdig grønn omstilling.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

SKOLE, OPPVEKST, UTDANNING OG FORSKNING

Forslag nr. 46

Tittel: Lærlingeplassgaranti
Fra: Elverum Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- At alle kommuner i Innlandet forplikter seg til å ha minst 1 lærling pr 1000 innbyggere i kommunen.
- Lærlingeplassgarantien skal gjelde alle ungdommer som velger yrkesfaglig opplæring i Innlandet fylke. Både via det ordinære løpet og de som velger en grunnkompetanseopplæring.
- Lærlingeplass søkeren må være villig til å flytte innad i fylket for å gjennomføre sin læretid.
- Lærlingeplassgaranti innebærer at elever som oppfyller kravene, skal få oppfylt retten til en lærlingeplass i sitt fag i Innlandet fylke.
- Eleven må vise interesse for faget, og være aktiv søker til lærlingeplass.
- Ungdomsretten skal opprettholdes

Begrunnelse

Fylkestinget i Innlandet vedtok i oktober å starte arbeidet med å utarbeide en lærlingeplassgaranti. Målet er at alle ungdommer i Innlandet som går yrkesfag, skal være sikret en lærlingeplass etter to fullførte år på videregående. Det er nå på tide å satse yrkesfag en gang for alle. Vi trenger fagfolk. Dersom vi ikke satser nå, kan vi mangle titusenvise av dem! Derfor trenger vi flere lærlingeplasser i hele Innlandet!

Styrets kommentar

Redaksjonskomiteen viser til fylkesvalgprogrammet der lærplassgaranti er vedtatt politikk, samt til de ti utvalgte hovedsakene der det står: «Læreplassgaranti for alle som ønsker å ta et fagbrev etter Vg2». Som forslagsstilleren selv bemerker i begrunnelsen for forslaget, følger våre folkevalgte i fylkestinget og i hovedutvalget for utdanning opp dette vedtaket der.

Styrets innstilling

Realitetsbehandles ikke, da forslaget allerede er vedtatt politikk i Innlandet Arbeiderparti.

Forslag nr. 47

Tittel: En skole for framtida
Fra: Elverum Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderpartis skolekrav:

1. Skolehelsetjenesten skal være til stede på skolen hver eneste dag.
2. Fjerne fraværs grensa og innføre mer rettferdige regler for fraværstføring.

3. Lovfeste retten til læreplass for alle kvalifiserte elever.
4. Konesjoner til privat skole drift skal være tidsbegrenset, samt at kommuner og fylkeskommuner skal ha lokal vetorett mot etablering av privatskoler.
5. Avvikle hjemmelekser og flytte arbeidet som blir gjort inn i fagtimene som skolelekser på barneskolen.
6. Endre navnet på religionsfaget i grunnskolen og på videregående opplæring fra KRLE til RLE, og fjerne kravet om at halvparten av undervisningen skal være kristendoms kunnskap.
7. Oppdatere seksualundervisningen. Innføre mer om grensesetting, seksualitet, relasjoner og følelser. Seksualundervisningen skal også inneholde et kjønns og seksualitets mangfold.
8. Øke stipendene på vgs slik at elevene får dekket sine faktiske utgifter, og utvide grunnstipendet.
9. Gjennomgå eksamensordningen med mål om en mer rettferdig sluttvurdering, senke prisen på privatisteksamen og gjøre det gratis å ta opp fag man har strøket i.

Begrunnelse

Sosialdemokratiets fremste mål er like muligheter for alle mennesker. Skal man nå dette målet trenger man en skole hvor alle elever kan realisere sitt potensiale og bli gitt muligheter til å nå sine mål. Fellesskolen vår er det viktigste redskapet vi har mot økende ulikhet. En god skolegang bidrar til å ruste elever for arbeidsmarkedet og bygger tillitt mellom mennesker.

Vår visjon er at alle elever skal fullføre skoleløpet og utnytte sitt potensiale og legge til rette for at hver enkelt elev blir sett og fulgt opp. Visjonen vår nås best gjennom en sterk offentlig fellesskole.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 48

Tittel: Gratis med barn nummer tre i barnehagen

Fra: Lillehammer Arbeiderparti

Forslag

Arbeiderpartiet må gjøre det gratis fra det tredje barnet i barnehagen

Begrunnelse

Barnehagen må være tilgjengelig for alle som ønsker det. Vi vil derfor starte arbeidet med en mer familievennlig politikk som vil virke inkluderende med at fra det tredje barnet i barnehagen vil gå gratis i barnehagen.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 49

Tittel: Krisepakke til skolene
Fra: Lillehammer Arbeiderparti

Forslag

Det må komme en krisepakke til skolene.

Begrunnelse

På én dags varsel måtte skolene gå fra gult til rødt nivå, det viser seg at halvparten av lærerne ønsker å bytte jobb, og det varsles om at sårbare barn ikke får hjelpen de trenger. Fellesskolen er en av de viktigste arenaene for inkludering, men nå pushes skolene til grensene. Skolen må tilføres flere ressurser for å ivareta smittevern og ikke minst for å klare å håndtere og oppdage sårbare barn og unge, og ivareta lærerne.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 50

Tittel: Helhetlig skoledag
Fra: Lillehammer Arbeiderparti

Forslag

Arbeiderpartiet må jobbe for en helhetlig skoledag.

Begrunnelse

I dag er barns skoledag delt opp i skole og SFO/AKS. Det er ikke den beste modellen for læring og trivsel for barn. Vi må arbeide for en helhetlig skoledag basert på barns beste, ikke etter timeplanen til skole og SFO/AKS. En slik deling av dagen bidrar til at arbeidet for blant annet læring og sosial inkludering ikke blir helhetlig arbeidet med.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 51

Tittel: Handlingsplan mot mobbing
Fra: Lillehammer Arbeiderparti

Forslag

Det må lages en handlingsplan mot mobbing. Det skal opprettes et kommunalt mobbe team i alle landets kommuner og det skal komme nasjonale og kommunale planer mot mobbing.

Det skal være en nulltoleranse for mobbing og det skal opprettes en nullvisjon for mobbing på alle norske skoler. Arbeidet mot mobbing skal systematiseres helt fra barnehagen.

Begrunnelse

Det foregår fremdeles mobbing ved norske skoler. Mobbing er veldig destruktivt for mobbeofferets psykiske helse. Flere personer har blitt skadet for livet av konsekvensene av

mobbing. I 2016 ble 63 000 barn og unge mobbet på norske skoler, det er litt over 10 prosent av alle barn og unge. Det er alt for mange. I elevundersøkelsen i 2019 så var det femte klassingene som var de yngste deltagerne, men også de som opplevde mest mobbing. I elevundersøkelsen for 2017 oppga 40% av mobbeofrene at de voksne på skolen ikke visste om mobbingen. 16% av mobbeofrene sa at skolen viste om mobbingen, men unnlot å gjøre noe. Dette er for dårlig. Ingen skal oppleve mobbing på norske skoler. All mobbing må forhindres. Det bør derfor vedtas nasjonale og kommunale planer for å forhindre mobbing. Det skal lages nasjonale og lokale handlingsplaner for å begrense mobbing. Det bør bli satt sammen kommunale mobbe team i alle landets kommuner. De kommunale teamene skal bestå av helsesykepleiere, sosiallærere og andre viktige kontaktpersoner. Det skal være en nulltoleranse for mobbing i skolen. Det skal bli opprett en nullvisjon, med tiltak mot mobbing ved alle norske skoler.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 52

Tittel: Gjør det lettere for ungdomsskoleelevene å velge riktig!

Fra: Lillehammer Arbeiderparti

Forslag

Vi vil gi rådgivere på ungdomskolen mer kunnskap om utdanningsretningene på videregående, særlig yrkesfag, ungdomskolelever mer kunnskap om hvilke muligheter de har å velge mellom på videregående og hva det vil innebærer og innføre flere skolebesøksdager på videregående skoler, hvor elevene kan se hva de ulike utdanningsprogrammene innebærer.

Begrunnelse

Ungdomskolelever opplever å få for lite kunnskap om hvilke utdanningsretninger de kan ta på videregående og hva de valgene vil innebære. Dette gjør at flere opplever å ha valgt feil når man starter på videregående. Lillehammer AP mener at noe av årsaken kan være at rådgivere har for lite kunnskap om de ulike retningene, særlig de yrkesfaglige. Rådgiverne på ungdomskolene har en viktig jobb i å lede ungdomsskoleelevene på riktig vei. Rådene rådgiverne gir kan ha mye å si for om elevene velger det som oppleves riktig for dem, eller om de velger noe annet enn det de selv opplever som riktig. En gjenganger er at elever som ønsker å gå yrkesfaglig retning, blir anbefalt å gå studiespesialiserende. Lillehammer AUF mener at det er viktig at rådgiverne har kunnskap som gjør at de leder elevene i riktig retning. Rådgiverne bør derfor få økt kunnskap om utdanningsretningene på videregående skole, særlig yrkesfagene. Rådgivere bør få mer kunnskap om hvordan de kan forstå elevene og hvordan de kan legge til rette for at elevene kan velge en retning som gjør at de kan utnytte sine styrker og oppleve livsmestring i fremtiden. Ungdomsskolene bør legge til rette for at elevene skal få mer kunnskap om hvilke muligheter de har å velge mellom på videregående og hva dette vil innebære. Et tiltak kan være å flere dager med skolebesøk på videregående skoler. På denne måten kan vi bidra til at flere unge velger rett, og kommer ut i jobber som de mestrer og gir de en følelse av livsmestring.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 53

Tittel: Ungdom trenger god seksualundervisning
Fra: Ringsaker Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- at det skal legges til rette for at elever får en god seksualundervisning i barne-, ungdomsskole og videregående skole
- at lærere skal få nødvendig tilbud om etterutdanning om seksualundervisning for å gi unge god nok seksualundervisning

Begrunnelse

Mange opplever å ikke få den seksualundervisningen de trenger for å kunne møte situasjoner senere i livet på en god måte. God seksualundervisning kan bidra til å redusere antallet som utsettes for overgrep, og forebygge at noen utfører et overgrep. Det kan øke toleransen for at ulike mennesker har ulikt forhold til sex. Dessuten ser vi at unge ofte supplerer dårlig seksualundervisning med porno.

Ringsaker Arbeiderparti mener at kommunene og fylkeskommunene burde legge til rette for at det skal gis god seksualundervisning. Å snakke om sex er ikke for alle. Særlig ikke når det er barn og unge som er tilhørerne, som ikke vet hvordan de skal reagere. Underviserne må være trygge på seg selv, det de snakker om og hvordan de skal håndtere reaksjonene til elevene.

Med de nye lærerplanene, er det nå fylkeskommunen og kommunene sitt ansvar å følge opp lærerne, slik at de unge i Innlandet kan få en god seksualundervisning.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 54

Tittel: Grunnfinansiering til forskningssenter – bærekraft og digitalisering
Fra: Kongsvinger, Grue, Eidskog, Åsnes, Sør-Odal og Nord-Odal Arbeiderparti

Forslag

For å sikre en stabil drift av Forskningssenteret i Kongsvinger bes det om at våre politikere på Stortinget bidrar til at det bevilges en fast grunnfinansiering til senteret på 20 millioner i

Statsbudsjettet for 2022.

Begrunnelse

Overgangen fra oljeøkonomi til grønn økonomi krever at det skapes nye bærekraftige arbeidsplasser og forretningsmodeller som gjør at vekst og utvikling skjer innenfor naturens tålegrenser. I Kongsvinger etableres det nå et forskningssenter som skal bistå næringslivet i denne omstillingen. Sammen med lokale aktører etablerer Høgskolen Innlandet (HINN) Sentret for bærekraft og digitalisering. Senteret skal legge grunnlag for bærekraftig vekst i Innlandet og Norge, og skal understøtte Norges arbeid med å nå FNs bærekraftsmål. Senteret er et tverrfaglig forskningssenter som skal bidra til direkte nytte for samfunnet. Forskningsområdene har kommet opp som et resultat av dialog mellom næringsliv, utdanningscenter, innovasjonsselskap og academia. Senteret skal gjennom forskning med internasjonal kvalitet innen bærekraftig innovasjon og digital analyse legger til rette for grønn forretningsutvikling, sirkulærøkonomi og digital transformasjon.

Forskningen skal være åpen (deling av data og metoder), basert på samskaping mellom academia, næringsliv og andre interessenter. Det grønne skiftet vil være krevende, men vil også by på mange nye forretningsmuligheter. Det er derfor helt avgjørende at Norge har forsknings- og utdanningsinstitusjoner som kan levere solid forskning som støtter opp om et bærekraftig og grønt næringsliv i tiden fremover. Målet for forskningssenteret er nettopp å bidra med forskning som underbygger ambisjonen om å skape nye grønne arbeidsplasser og økt verdiskaping med betydelig reduserte forbruk og utslipp. Forskningen skal også underbygge de etablerte studietilbudene innen Digital ledelse (masterspesialisering) og Bærekraftsøkonomi (bachelorgrad) vedtatt etablert i Kongsvinger av Stortinget (i Statsbudsjettet for 2017 og revidert Statsbudsjett 2019).

For Kongsvingerregionen og Innlandet er dette en helt avgjørende satsning. Regionene har en svært sterk industri med høye vekstambisjoner. Samtidig så har regionen et lavt utdanningsnivå og lav FoU-grad i næringslivet. Kartlegginger Vista Analyse (2019) har gjort for regionen viser at både lokalt og nasjonalt næringsliv mangler kompetanse til å ta de riktige beslutningene og arbeide fram prosjekter som skaper grønn vekst. Etablering av et forskningssenter er etterspurt og vil legge grunnlaget for at næringslivet får mer forskningsbasert kunnskap, som igjen skal sikre økt innovasjon, høyere verdiskaping og flere arbeidsplasser i Innlandet.

Aktørene i Kongsvingerregionen jobber nå med å få opp en startkapital på til sammen 100 millioner for de første fire årene. Første halvdel av finansieringen er allerede på plass, og både regionkommunene og næringslivet er aktive bidragsyttere. Andre halvdel av finansieringen vil være på plass i løpet av første halvår 2021. Målet er å starte opp forskningssenteret tidlig i 2021. Midlene skal gå til å etablere fire forskergrupper. Hver forskergruppe får en startkapital på 20 millioner over fire år som skal benyttes til å etablere næringsrelaterte forskningsprosjekt. Ambisjonen er at senteret så tidlig som mulig skal være rustet til å kjempe om forskningsmidler fra NFR og EU-midler.

Innlandet har her en unik mulighet til å bidra og markere seg i skiftet fra oljeøkonomi til grønn økonomi og nye bærekraftige arbeidsplasser.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 55

Tittel: Forebygge frafall fra videregående skole

Fra: Kongsvinger, Eidskog, Grue, Sør-Odal, Åsnes og Nord-Odal Arbeiderparti

Forslag

Andelen som har fullført videregående opplæring i løpet av fem år ligger nå på 75 % (kilde: SSB 2020). Videregående skole har altså er frafall på 25 %. Frafall fra videregående opplæring har vært 25-30 % de siste 20 årene!! Her må det settes inn flere ressurser for å

forebygge, alternativt er det nødvendig med en skolereform. Målet må være en god og gjennomførbar skole som har ressurser nok til å ivareta alle elever.

Begrunnelse

Bestått videregående opplæring har stor betydning for en aktiv deltakelse i samfunnslivet. Personer som ikke har fullført videregående har gjennomsnittlig lavere inntekt, høyere arbeidsledighet og benytter seg oftere av offentlige stønader og trygd enn de som har fullført. I tillegg kan det være en stor personlig og økonomisk belastning for den enkelte ikke å ha fullført videregående opplæring. Rapporten "Kostnader av frafall i videregående opplæring" fra Senter for økonomisk forskning viser blant annet at hvis andelen av et kull som fullfører videregående opplæring øker med 10 prosent, kan den samfunnsmessige gevinsten bli 5,4 milliarder kroner for hvert kull.

Kilder:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kostnader-av-fracfall-i-videregaende-oppl/id589823/>

<https://www.utdanningsforbundet.no/var-politikk/utdanningsforbundet-mener/artikler/fracfall/>).

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 56

Tittel: En skole for framtida

Fra: AUF i Innlandet

Forslag

Innlandet Arbeiderparti sine ti skolekrav:

1. Skolehelsetjenesten skal være til stede på skolen hver eneste dag.
2. Fjerne fraværsgrensa og innføre mer rettferdige regler for fraværstimer.
3. Lovfeste retten til læreplass for alle kvalifiserte elever.
4. Konesjoner til privat skoledrift skal være tidsbegrenset, samt at kommuner og fylkeskommuner skal ha lokal vetorett mot etablering av privatskoler.
5. Fjerne karakterkravet i matte, norsk og engelsk i lærerutdanningen.
6. Avvikle hjemmelekser og flytte arbeidet som blir gjort inn i fagtimene som skolelekser på barneskolen.
7. Endre navnet på religionsfaget i grunnskolen og på videregående opplæring fra KRLE til RLE, og fjerne kravet om at halvparten av undervisningen skal være kristendomskunnskap.
8. Oppdatere seksualundervisningen. Innføre mer om grensesetting, seksualitet, relasjoner og følelser. Seksualundervisningen skal også inneholde et kjønns og seksualitetsmangfold.
9. Øke stipendene på vgs slik at elevene får dekket sine faktiske utgifter, og utvide grunnstipendet.
10. Gjennomgå eksamensordningen med mål om en mer rettferdig sluttvurdering, senke prisen på privatisteksamen og gjøre det gratis å ta opp fag man har strøket i.

Begrunnelse

Sosialdemokratiets fremste mål er like muligheter for alle mennesker. Skal man nå dette målet trenger man en skole hvor alle elever kan realisere sitt potensiale og bli gitt muligheter til å nå sine mål. Fellesskolen vår er det viktigste redskapet vi har mot økende ulikhet. En god skolegang bidrar til å ruste elever for arbeidsmarkedet og bygger tillitt mellom mennesker.

Vår visjon er at alle elever skal fullføre skoleløpet og utnytte sitt potensiale og legge til rette for at hver enkelt elev blir sett og fulgt opp. Visjonen vår nås best gjennom en sterk offentlig fellesskole.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 57

Tittel: En studentpolitikk for alle

Fra: AUF i Innlandet

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- Innføre støtte til livsopphold under etter- og videreutdanning for arbeidstakere. Støtten skal som hovedregel innrettes som stipend, ikke som lån.
- Gjøre det enklere å kombinere undervisningsstilling i profesjonsutdanningene med arbeid utenfor undervisningsstedet.
- Fjerne kravet om minimum 50 prosent studiebelastning for å få studiestøtte.
- Utvide muligheten til å ta fag eller utdanning for dagpengemottakere.
- Gi tilbud om etter- og videreutdanning for langtidssykemeldte.
- Redusere avkortningen av studiestøtte for de over 45 år.
- At åtteårsgrensen for å motta studiefinansiering erstattes av en øvre maksgrense for hvor mye du kan låne, uavhengig av hvor mange år utdanningen varer
- At studenter som er kronisk syke, har en funksjonsnedsettelse eller blir alvorlig syke under studietiden skal ha tilgang på ordninger som bidrar til like forutsetninger for gjennomført studie
- At alle utdanningsinstitusjoner skal være universelt utformet slik at alle studenter har mulighet til å starte og fullføre en utdanning
- At pensum og studiemateriell tilrettelegges for personer med nedsatt funksjonsevne og gjøres tilgjengelig samtidig som øvrig pensum og studiemateriell.
- det skal være en studentrabatt på alle kulturtilbud.
- alle landets studentsamskipnader skal ha helsetjenester og helsetilskudd som reguleres etter studentantall med et nasjonalt sammenligningsgrunnlag.
- Studiestøtte skal dobles til to ganger grunnbeløpet i folketrygden
- Alle studenter skal få studiestøtte 12 måneder i året
- Det skal være et mål om økt stipendandel av studiestøtten til 50%.
- Studenter skal ha 50% studentrabatt på kollektivtransport i fylkene, uavhengig av alder.
- at alle studentrabattordninger skal tilsvare 50% av ordinær pris.
- det skal være en studentrabatt på alle kulturtilbud
- At obligatoriske studieturer skal gjennomføres uten egenandel

- At studenter som får praksisplass mer enn en time reisevei fra studiested skal få kostnad for reise dekket.
- det skal arbeides for flere lavterskeltilbud for studenter som trenger noen å snakke med.
- at staten skal øke bevilgninger som forebygger studenters psykiske uhelse
- At det skal bygges flere kollektive student- og eldreboliger for å redusere ensomhet blant begge gruppene

Begrunnelse

Det er arbeiderbevegelsens fortjeneste at utdanning er et fellesgode som alle kan bruke muligheten av. En stadig større andel av den norske befolkningen tar høyere utdanning, og det er ingenting som tilsier at den utviklingen kommer til å endre seg.

I et arbeidsliv hvor utdanningskravene til arbeidstakere blir strengere, og stadig flere ser ut til å måtte ta etterutdanning, så må arbeiderpartiets svar vere å sikre en reell lik tilgang til å kunne ta høyere utdanning. Økonomien til studentene må bli bedre, bolig og helsevilkår for norske studenter må bli styrket og studiehverdagen tilrettelagt sånn at flere kan ta etterutdanning.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

INTERNASJONAL POLITIKK

Forslag nr. 58

Tittel: Gjør slutt på sult i verden

Fra: Ringsaker Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- At Norge skal gå foran for å oppnå FNs bærekraftsmål 2 å utrydde sult
- At Norge skal arbeide for å etablere en forpliktende internasjonal avtale for å få slutt på sult i verden, med hensikt om at ingen i verden skal måtte legge seg sulten.

Begrunnelse

I dag er det 821 millioner mennesker som opplever jevnlig sult. Barn, kvinner og de med færrest ressurser rammes hardest.

Etter jevn nedgang de siste årene har antall mennesker som sulter i verden økt. At 44 millioner flere mennesker sulter sammenlignet med for 2 år siden, skyldes ikke mangel på mat, men mangel på fordeling av maten som eksisterer, voldelige konflikter og klimaendringer. Lederen av FNs internasjonale matvareprogram sa i et intervju med NRK at om verden hadde hatt like stor innsats for å håndtere sulten i verden, som man nå har hatt på å håndtere Koronaviruset, da hadde sultproblemet blitt løst på én ettermiddag.

Det er derfor på tide at vi i god sosialdemokratisk ånd, setter oss som mål at ingen barn i verden skal måtte legge seg sultne. Norge bør gå foran for å oppnå bærekraftsmål 2 at ingen i verden skal måtte gå sultne.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 59

Tittel: Frihet for Palestina
Fra: AUF i Innlandet

Forslag

Innlandet Arbeiderparti mener:

- Enhver fredsforhandling krever palestinsk deltakelse for å anses gyldig.
- FNs delingsplan fra resolusjon 181 må ligge til grunn for en tostatsløsning.
- Palestinere og israelere må bli dømt ut fra samme lovverk og lovgivning.
- Den ulovlige blokaden av Gaza må opphøre.
- Israelske myndigheter plikter å gjenoppbygge Gaza etter de omfattende israelske bombeangrepene.
- Den ulovlige muren på Vestbredden må rives.
- Norge må styrke menneskerettighets- og demokratiarbeidet i Palestina.
- FN-resolusjonen "The Act of Return" må respekteres, og palestinske flyktningers rett til å returnere til Palestina må overholdes.
- Norge må være konsekvente i forsvaret av internasjonal rett, og derfor iverksette sanksjoner overfor stater som bedriver okkupasjon og foretar særlig grove brudd på folkeretten.

Begrunnelse

Siden 1948 har palestinere kjempet for frihet, rettferdighet og grunnleggende menneskerettigheter. Likevel bryter israelske myndigheter folkeretten og menneskerettighetene hver eneste dag gjennom en ulovlig okkupasjon. Blokaden av Gaza, muren på Vestbredden og bosetningene på Vestbredden har en rekke ganger blitt erklært ulovlig av den internasjonale domstolen i Haag, og FNs generalforsamling har flere ganger fordømt okkupasjonen.

Arbeiderpartiet kan ikke akseptere at langvarige konflikter normaliserer grove menneskerettighetsbrudd. Vi er nødt til hegne om våre felles internasjonale spilleregler ved å sanksjonere mot myndigheter som gjentakende ganger bryter menneskerettighetene og folkeretten. Bare på den måten kan vi oppnå reelle fredsforhandlinger, og et verdenssamfunn basert på likeverd og rettferdighet.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 60

Tittel: Demokratiet i krise
Fra: AUF i Innlandet

Forslag

Arbeiderpartiets 5 krav til Norges regjering i arbeidet med menneskerettigheter:

1. Ufravikelig beskytte alle menneskers grunnleggende rettigheter.
2. Styrke og overholde folkeretten.

3. Særlig beskytte og styrke rettighetene til marginaliserte grupper.
4. Alt av utviklings- og bistandspolitikk skal ses i sammenheng med menneskerettighetene.
5. Vår handelsvirksomhet skal ikke bidra til brudd på menneskerettigheter eller ha negative ringvirkninger på miljø og klima.

Begrunnelse

De siste årene har nasjonalistiske og autoritære krefter vokst over store deler av verden. I Europa er muslimfiendtlige og høyreekstreme krefter på fremmarsj. I Polen jobber regjeringen aktivt for å begrense makten til domstolene. USA har trukket seg fra flere viktige internasjonale avtaler, som for eksempel Parisavtalen og atomavtalen med Iran. Brasil har valgt en høyrepopulistisk president som er negativ til homofile, og som tidligere har uttalt at han er for diktatur. På forskjellige måter jobber disse kreftene i motsatt retning av det multilaterale samarbeidet som menneskerettighetene er tuftet på.

Når respekten for reglene som stater har blitt enige om forsvinner, går det på bekostning av rettighetene til befolkningen – spesielt de ekstra sårbare gruppene som er avhengige av at deres menneskerettigheter blir beskyttet.

Koronakrisa har vært en øyeåpner for alle som jobber for en verden hvor det er respekt for våre felles spilleregler. Verden trenger mer internasjonalt samarbeid og solidaritet, ikke mindre.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen

Forslag nr. 61

Tittel: En verden fri for atomvåpen

Fra: AUF i Innlandet

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- At Norge skal signere FN-traktaten som forbyr atomvåpen, og i påvente av dette ønske den velkommen og delta som observatør på statspartsmøtene til atomforbudstraktaten.
- At Norge tar initiativ til samtaler om gjensidig og balansert nedrustning.

Begrunnelse

Atomvåpen er et masseødeleggelsesvåpen som med sin fortsatte eksistens setter hele menneskeheten i fare. Derfor ble FNs atomvåpenforbud internasjonal lov 22. januar 2021. Å fortsette å satse på kjernefysisk avskrekking er en akutt og uakseptabel trussel mot all liv på jorda. Fremgang på nedrustningsfeltet avhenger av at vi bygger en sterk norm mot atomvåpen. Å ta avstand fra atomvåpen og kjernefysisk avskrekking er en forutsetning for fremdrift i samtaler om nedrustning og avspenning. Ved å fortsette å stå utenfor FNs atomvåpenforbud vil Norge bare bidra til å legitimere atomvåpen som en strategisk masseødeleggelsesvåpen. Arbeiderpartiet mener derfor at Norge bør bidra til å legge press på atomvåpenmaktene gjennom å slutte seg til FNs atomvåpenforbud.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette. Videre var kampen mot atomvåpen et av hovedtemaene på forrige årsmøte i Innlandet Arbeiderparti, og fylkespartiet har dermed relativt fersk politikk på området. Temaet vurderes derfor å kunne utsettes til et representantskapsmøte.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

KLIMA OG MILJØ

Forslag nr. 62

Tittel: Bevar biomangfoldet
Fra: Lillehammer Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- Sikre levedyktige, ansvarlige bestander av våre rovdyr
- Vi vil følge opp rovviltforliket i fra Stortinget.
- Hindre svekking av naturmangfoldet

Begrunnelse

Fra 1850 og utover på 1900-tallet ble bestandene av de fire store rovdyrartene skutt kraftig ned, og både ulv, jerv, gaupe og bjørn ble nesten utryddet. I dag vet vi bedre. Ulven har en viktig funksjon for å regulere bestandene av hjortevilt, og er en naturlig del av økosystemet. Som en sentral art på toppen av næringspyramiden har ulven mange viktige, økologiske funksjoner, for eksempel gjennom hvordan den bidrar til å styrke elgstammen gjennom å drepe de svakeste dyra. Dette er en viktig, uerstattelig, del av økosystemet vi må verne om. Ansvar for å bevare ulven er nedfelt i lovverket, der det eksplisitt står at alle naturlig tilhørende arter skal sikres langsiktig overlevelse. I tillegg er vi forpliktet til å bevare ulv både gjennom Bern-konvensjonen og gjennom konvensjonen for biologisk mangfold. Tap av biologisk mangfold er den største trusselen for miljøet i dag. Skal man følge opp dette og sørge for at rovdirene våre forvaltes på en ansvarlig, bærekraftig måte for å bevare det biologiske mangfoldet trenger vi mer ulv i Norge enn det vi har i dag - ikke mindre.

Styrets kommentar

Forslaget er selvmotsigende, idet det både sier at vi skal følge opp rovviltforliket – men samtidig i begrunnelsen sier at det skal være mer ulv i Norge enn i dag. Bestandsmålene i rovdyrforliket fra 2016 er allerede overoppylt, og det er mer ulv i Norge enn Stortingets vedtak innebærer. Styret bemerker også at det ikke er motstrid mellom Bernkonvensjonen og den norske naturmangfoldsloven, og konvensjonen forutsetter at nasjonale myndigheter skal ha et handlingsrom for å forvalte rovdyrstammene så lenge denne forvaltningen ikke truer bestandens overlevelse. Den store økningen i antall ulv i Norge de siste tiårene tydeliggjør at forvaltningen ikke truer artens overlevelse – snarere tvert om.

Styrets innstilling

Forslaget avvises.

Forslag nr. 63

Tittel: Mere distriktsvennlig nettleie og el-avgifter
Fra: Sel Arbeiderparti

Forslag

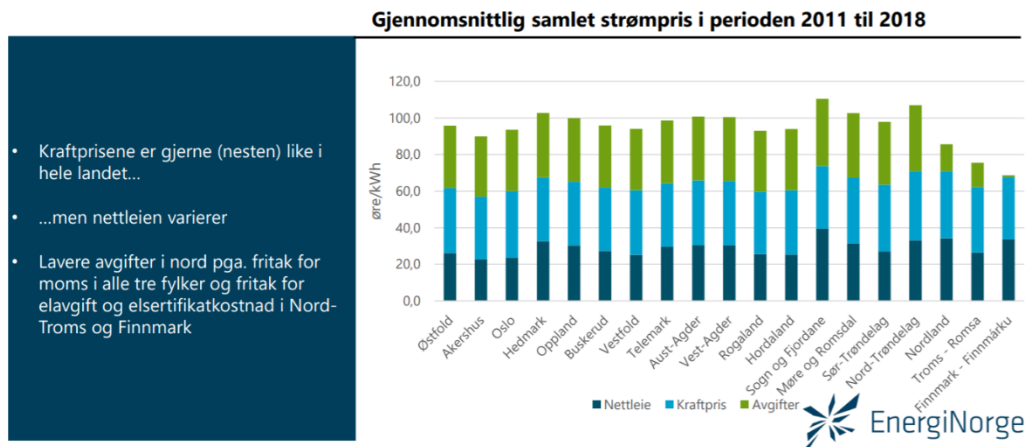
Beregning av nettleie og derved også deler av el-avgiftene, må gjøres på en måte som favoriserer produksjonsdistriktene og ikke de store forbrukerkonsentrasjonene. En slik omlegging vil være med og stimulere både næringsliv og bosetning i distrikt-Norge.

Begrunnelse

Distriktsfiendtlig nettleie og el-avgift.

Med unntak av de to (tre) nordligste fylkene, har Oslo, gamle-Akershus og gamle-Vestfold de laveste strømprisene. Med utgangspunkt i at kraftprisen er omtrent lik i de ulike fylkene, er det et paradoks at store kraftproduserende fylker som Gamle-Sogn og Fjordane, Hedmark og Oppland (Innlandet), har av de høyeste totalprisene ut til forbruker. Nettleien og en del av el-avgiftene, beregnet av nettleien, gjør på en måte at distrikt-Norge «subsiderer» de store befolkningskonsentrasjonene rundt Oslofjorden, i Stavangerområdet og rundt Bergen. Det normale vil være at nærhet til produksjonen vil føre til lavere pris for de som bor i distrikt-Norge, og for næringslivet i distriktene.

Samlet strømpris varierer mellom fylker på grunn av ulik nettleie og avgifter

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 64

Tittel: Satsing på grønn industribygging
Fra: Ringsaker Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti mener:

- At stat, fylke og kommuner må bruke handlingsrommet for å stimulere til satsing på grønn industribygging

Begrunnelse

Norge trenger å utvikle en stor miljøvennlig industrisektor som skal produsere produkter og tjenester Norge og verden trenger, med en produksjonsmetode som ikke bidrar til å ødelegge omgivelsene vi lever i.

De nye næringene skal gi den norske økonomien flere bein å stå på og skape nye arbeidsplasser som skal holde den norske sysselsettingen høy.

Ringsaker Arbeiderparti mener derfor at offentlige må bruke det tilgjengelige virkemiddelapparatet for å stimulere til satsing på en grønn industrireising i Norge.

Styrets kommentar

Styret viser til behandling i representantskapsmøtet i juni 2020, der Innlandet Arbeiderparti behandlet og vedtok uttalelsen «Innlandets gull er Norges muligheter» som nettopp dreier seg om ny industri, nye arbeidsplasser og nye næringer basert på Innlandets regionale fortrinn knyttet til sirkulærøkonomien og bioøkonomien.

Styrets innstilling

Realitetsbehandles ikke, da forslaget allerede er vedtatt politikk i Innlandet Arbeiderparti.

Forslag nr. 65

Tittel: En rettferdig grønn omstilling

Fra: Ringsaker Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti mener

- at det er viktig at å bidra til at den grønne omstillingen blir så rettferdig som mulig
- at det er viktig at fagbevegelsen blir involvert i arbeidet med å omstille arbeidslivet
- at alternative måter å finansiere livsopphold for folk må utredes dersom sysselsettingsgraden utfordres

Begrunnelse

Verden må gå gjennom en nødvendig grønn omstilling for å bidra til at menneskets levemåte er i samsvar med jordens tåleevne. Historien har vist at større omstillinger i verden ikke nødvendigvis fører til bedre vilkår for arbeiderne og de med minst ressurser til å omstille seg. Arbeiderpartiet bør derfor gjøre det til sitt prosjekt å gjøre nødvendige omstillingen rettferdig. Arbeiderbevegelsen bør sørge for at den nødvendige grønne omstillingen foregår gjennom dialog i trepartssamarbeidet. Arbeiderbevegelsen bør arbeide for å unngå at for næringslivet skal bli et mål i seg selv å redusere antall ansatte, som følge av bruk av teknologi. Det må imidlertid ikke være til hinder for at maskiner kan ta over oppgaver fra ansatte gjennom digitalisering og automatisering. Virksomhetene bør oppfordres og stimuleres til å se på om ansatte kan benyttes til andre oppgaver fremfor å redusere antall ansatte.

Dersom det ikke er mulig å opprettholde sysselsettingsgraden gjennom dialog i trepartssamarbeidet, må alternative måter å finansiere livsoppholdet for folk utredes og iverksettes.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 66

Tittel: Energibehov, ladestasjoner og elbiler

Fra: Stange Arbeiderparti

Forslag

Miljø og klimatiltak – statlige overføringer for tilføring av tilstrekkelig strømbehov for næringsvirksomheter langs Norske veger.

Begrunnelse

I et klima og miljøperspektiv blir den norske befolkningen oppfordret til å kjøpe og benytte Elbiler. Dette skaper et behov for strøm langs vegene våre. Dette er ikke enkelt for næringsdrivende å få til. Strømkapasiteten i distriktene er for liten til at næringsdrivende kan bygge ut med ladestasjoner. Hvem skal ta regninga for å få bygd ut med tilstrekkelig strømkapasitet og for å få bygd ut med tilstrekkelig med ladestasjoner? I Norge har vi den regelen for energiverkene at den som utløser behov for mer strøm må ta regninga. Dette er ikke holdbart og dette er med på å skape forskjeller i distrikts Norge.

Eks: På Espa servicesenter vil dette si 25 mill. i kostnader for å få tilstrekkelig med strøm til utvidelse av behovet for ladestasjoner for å dekke behovet av Elbiler som har behov for lading. Det sier seg selv at en ikke kan forvente at næringsdrivende som Espa servicesenter kan eller skal ta denne regninga. Nå må staten raskest mulig på banen og bidra i denne utviklingen for næringsdrivende. Dette handler om næringspolitikk og klima – og miljøpolitikk.

Regjeringa må ta på alvor at det ikke skal selges fossildrevne bilder fra 2025 og da må infrastrukturen med tilstrekkelig ladekapasitet langs norske veger på plass og de må bidra økonomisk.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 67

Tittel: En rettferdig og ambisiøs grønn omstilling – for vår felles framtid

Fra: AUF i Innlandet

Forslag

Prinsipper for den grønne omstillinga

Klima- og miljøproblemer gir utfordringer på tvers av landegrensar, for mennesker og i samfunnet vårt forøvrig. Samtidig som klimagassutslippene øker, blir konsekvensene mer dramatiske for hver dag som går. Vi får stadig økt kunnskap om både årsaker og konsekvenser av klimaendringer, og et internasjonalt forskningsmiljø gir en klar anbefaling: Planeten og verdenssamfunnet trenger tiltak nå.

For vår bevegelse er solidariteten i klimapolitikken avgjørende for å lykkes. Vår bevegelse må gå foran, både internasjonalt på tvers av landegrensar, men også i Norge, i solidaritet med arbeidsfolk over hele landet. By og land må spille på hverandres styrker - både mennesker, ressurser, kompetanse og innsats er avgjørende for å nå målet om fornybarsamfunnet. Det haster å finne løsningar, og de løsningene må vi finne i fellesskap. AUF mener det er arbeiderbevegelsens hovedoppgave å sikre et rettferdig, grønt skifte.

Samfunnet trenger raske og dype utslippskutt. Derfor må klima- og miljøhensyn være ledende i alt vi gjør. Klima må sette en ramme for all politikk og måten vi tenker på. Samtidig er det helt avgjørende at ingen mennesker faller fra i prosessen med det grønne skiftet for at vi skal lykkes med omstillinga. Alle mennesker skal leve gode liv - nå og i fremtiden.

For AUF går arbeid og klima hånd i hånd. En jobb å gå til og en lønn å leve av - arbeid til alle - skal være jobb nummer én. Fellesskapet vårt er bygd på verdien av vanlige folks arbeid og kompetanse. Samtidig er langsiktig økonomisk stabilitet umulig uten tiltak for klima og miljø. Å holde folk i jobb og skape nye, bærekraftige arbeidsplasser er et fundament for fornybarsamfunnet. Det er jobben arbeiderbevegelsen må gjøre i årene som kommer.

Dette er de grunnleggende målene med en sosialdemokratisk grønn omstilling. Med dette som bakteppe, har AUF tre grunnleggende prinsipper for et sosialdemokratisk grønt skifte.

1. Tidlig innsats for en bærekraftig klimapolitikk

AUF mener den grønne omstillinga må være ambisiøs og svare til Norges klimaforpliktelser. Derfor skal våre løsningar være langsiktige og bygge på bærekraftige prosjekter. Vår politikk kan ikke støtte ikke-fornybare eller ulønnsomme prosjekter som binder Norge til fossil virksomhet i årene fremover. Slike prosjekter må avvikles. Nå trengs det tidlig innsats for å sikre grønne arbeidsplasser i omstillingsprosessen samfunnet vårt skal gjennom. Grønn industri, bransjer og virksomheter må støttes tidlig, slik at vi kan bygge de nye næringene på disse. Nye jobber skapes av utdanning, omskolering og investeringer tidlig i prosessen. Dette er det AUFs mål å sørge for.

2. En rettferdig omstilling

Skal en grønn omstilling komme alle til gode, må den være rettferdig. Fellesskapet må sørge for at ingen faller fra gjennom klimaløsningene, og AUF vil ha målretta investeringer og prosjekter for folk og områder som påvirkes av omstillinga. De som tar konsekvensene av omstilling må vite at fellesskapet stiller opp for dem - både næringsliv, lokalsamfunn, byer og enkeltmennesker. Hvis alle skal kunne delta i omstillinga vi må gjennom, er det de som har mest også er nødt til å bidra mest. En klimapolitikk må være grønn for å virke, men den må også være rød for å vare. Uten begge deler er ikke Norge beredt for den grønne omstillinga vi skal gjennom. Det er arbeiderbevegelsens oppgave å ta oss trygt gjennom omstillinga.

3. Arbeid er nøkkelen

Hensikten med en grønn omstilling nå er flere, bedre og stabile jobber for fremtida. Med sosial rettferdighet, langsiktige løsninger, og tidlig innsats oppnår vi to viktig mål i tiden fremover: lavere klimagassutslipp og flere folk i arbeid. Dette er nøkkelen for å klare det grønne skiftet. Med tidlig innsats i klimapolitikken, som starter omstillinga allerede nå, kan vi sikre at arbeidsplassene står klare når vi trenger dem. Med en rettferdig omstilling som kommer alle til gode sørger vi for at også folk i arbeid og alle, uavhengig inntekt, har mulighet til å bidra. I samarbeid med et organisert arbeidsliv finner vi nøkkelen for den grønne omstillinga. Nå er det bare å sette i gang.

Investere i fremtiden: Sosialdemokratisk politikk for grønn vekst

AUF har som mål at Norge skal være utslippsfritt i 2050. I den prosessen er sosial rettferdighet og stabilitet i arbeidsmarkedet helt sentralt. Et sosialdemokratisk grønt skifte vil kun fungere om det er rettferdig, og det er kun rettferdig om det kommer alle folk til gode. Dette vil kreve investeringer og støtte til arbeidere, folk og områder over hele landet. Samtidig vil områdene som i dag er avhengig av ikke-fornybare sektorer trenge mer støtte enn andre for å oppnå en grønn omstilling hvor ingen faller fra.

For å oppnå målene vil Norge dermed trenge investeringer og målrettede tiltak fra både offentlig og privat sektor. AUF vil bruke alle gode krefter for å nå målene med et sosialdemokratisk grønt skifte. Samtidig har staten et særlig ansvar for å finne og gjennomføre løsninger for et grønt arbeidsliv i Norge. Forutsigbare politiske forpliktelser gir stabilitet for markedsaktører, og det er en forutsetning for langsiktig omstilling. Myndighetene må ha en koordinerende rolle i omstilling av ikke-fornybare sektorer, samt tilby kunnskapsbasert støtte til både offentlige og private aktører.

Norges konkurransefortrinn er å føre sosialdemokratisk næringspolitikk der vi lar staten ta risiko, bruke statlig eierskap og stille krav. Myndighetene må gi rammeverk som stimulerer private og offentlige investeringer for å bidra til en klimanøytral, konkurransedyktig, inkluderende og grønn økonomi for hele samfunnet.

AUF vil:

- Ha et statsforetak som tilbyr kunnskapsbasert støtte og koordinerer offentlige og private investeringer i helhetlige grønne vekststrategier, planleggingsfaser og bærekraftige prosjekter
- Mobilisere privat kapital for grønne sektorer gjennom statlige insentiver og stabile, langsiktige rammevilkår
- Støtte bærekraftig vekst og omstilling i leverandørindustrien gjennom nye retningslinjer for offentlige innkjøp, anskaffelser og investeringer.
- Gå tidlig inn i sektorer og områder påvirket av omstillingsprosesser med målrettede tiltak som sikrer arbeid, videreføring av kunnskap og økonomisk aktivitet over hele landet.
- Ha en statlig eid långiver som tilbyr lån, fremmedkapital og annen ikke-økonomisk støtte for oppstartsbedrifter med prosjekter og virksomhet i grønne sektorer.
- Ha en statlig eid långiver som tilbyr lån og støtte for norske virksomheter i grønne sektorer med vekstpotensial på et multinasjonalt nivå.
- Opprette egne CO₂-fond som sørger for grønne investeringer i både kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor
- Opprette statlig eide grønne fond hvor både offentlig og privat kapital samles og investeres i miljøvennlige prosjekter og virksomheter, med sikte på klima- og samfunnsmessige effekter samt økonomisk lønnsomhet.

Investeringsmuligheter i Norge.

Norge har store vekstmuligheter i tiårene som ligger foran oss. Gjennom historien har en vi levd av ressursene naturen har gitt oss, og forvaltet mulighetene til det beste for folk i landet. Vi lever i en tid hvor petroleumsinntektene vil falle, og store deler av arbeidsstyrken i Norge

må skifte fokus til nye industrigrener. Dersom vi skal få til denne omstillinga er vi nødt til å handle mens vi enda har de økonomiske musklene til å få det til.

Staten har et særlig ansvar for å finne de nye løsningene som bidrar til et grønt arbeidsliv i Norge. Først og fremst handler det om at staten har et evighetsperspektiv, noe som gjør at vi kan ta større risiko på kort sikt og tenke mer langsiktig enn private bedrifter. AUF mener det er på tide at staten skal peke på nye næringer som vi skal satse på i tiden som kommer, og legge politisk til rette for at de har de beste vekstmulighetene vi kan gi dem.

AUF vil:

- Opprette et eget hydrogenprogram i Norge, som er innrettet mot utvikling og skalering av produksjon, distribusjon og anvendelse av grønn og blå hydrogen i Norge.
- Innrette Statkraft på en slik måte at de kan gjøre større investeringer i solkraft i Norge.
- Endre Statskog slik at de får investeringsmulighet i norsk treforedling og skogbasert industri.
- Opprette et auksjonsbasert system for havvind som sørger for at vi når målet om å bygge ut minst 3 GW havvind innen 2030.
- Ha en helhetlig plan for energiutbygging i Norge som inkluderer både vann, vind, sol og andre energiformer. En slik plan må utarbeides i samråd med fagmyndigheter etter lokale hensyn og samtidig være i tråd med Norges klimaforpliktelser.
- Sikre investeringsbeslutninger i de planlagte Northern lights-utbyggingene i 2020, og legge til rette for flere i framtida.
- Utvide investeringsramma for CCS til å inkludere ytterligere karbonfangstprosjekter i avfallsbransjen og industrien.
- Opprette flere etter- og videreutdanninger innenfor grønn industriteknologi som er spesielt målrettet mot arbeidere i petroleumsnæringa og leverandørindustrien.
- Gjøre Equinor til et verdensledende energiselskap og fase ut petroleumsaktiviteten til selskapet.
- Endre Enova så de i større grad skal finansiere store og sektorovergrepene prosjekter.
- Styrke Innovasjon Norges klimaprogrammer.
- Øke klimateknologifondet til 150 milliarder.

Begrunnelse

Begrunnelsen fremgår av forslaget.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 68

Tittel: En petroleumsfri iskantsone
Fra: AUF i Innlandet

Forslag

Innlandet Arbeiderparti at:

- Forvaltningsplanen for Barentshavet revideres og definisjonen av iskantsonen endres.
- Iskanten må defineres basert på miljøfaglige råd fra Faglig Forum om hvor naturverdiene i dette området faktisk finnes og dermed ha en sørlig grense tilsvarende 0,5 prosent isfrekvens.
- Det ikke igangsettes noen form for petroleumsaktivitet i SVO-området iskanten

Begrunnelse

Havforskere verden over er enige om at området der fast is går over til åpent hav er et svært verdifullt og sårbart område i Arktis. Iskantsonen er området i Barentshavet hvor kalde og

varme vannmasser møtes. Dette danner grunnlaget for en voldsom oppblomstring av plankton. Dannelsen av plankton i iskantsonen er en av grunnmurene for alt livet i havet. For fisken, fuglen, hvalen og isbjørnen. Et oljeutslipp i dette området vil være katastrofalt. AUF mener derfor at det ikke skal foregå petroleumsvirksomhet i iskantsonen.

Den fysiske iskanten er dynamisk og varierer fra år til år. På grunn av global oppvarming og økt issmelting ligger den fysiske iskanten lenger nord nå enn tidligere. AUF mener at økt issmelting på grunn av klimaendringer ikke skal bety at nye områder gjøres tilgjengelige for petroleumsvirksomhet, snarere tvert imot. Det bør være miljøfaglige råd som avgjør hva som skal være definisjonen på iskantsonen.

Polarinstituttet har utarbeidet en faglig, vitenskapelig definisjon av iskantsonen. Den legger til grunn at områder med isfrekvens på 0,5% vil gjelde under definisjonen av iskantsonen. Isfrekvens er en estimert sannsynlighet for at et område er dekket av is i april måned. Både Polarinstituttet og Havbruksinstituttet anbefaler dette som definisjon på iskantsonen. AUF mener det er denne definisjonen som bør ligge til grunn i forvaltningsplanen for Barentshavet.

I 2020 ble forvaltningsplan for Barentshavet oppdatert. Her valgte et flertall på stortinget å gå inn for en iskantsone på 15% isfrekvens. Forslaget har fått stor kritikk, siden det ikke har vært forankret i noen av de miljøfaglige anbefalingene. AUF mener det er helt avgjørende for Norge som en ansvarlig og troverdig miljønasjon å definere natur der naturen faktisk befinner seg. Natur kan derfor ikke defineres politisk, men naturvitenskapelig basert på fakta.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 69

Tittel: Bevaring av naturmangfold

Fra: AUF i Innlandet

Forslag

Innlandet Arbeiderparti mener at:

- Gi en milliard til bevaring av norsk naturmangfold over statsbudsjettet.
- Styrke kartleggingen av norsk natur og ferdigstille et økologisk grunnkart innen 2025
- Øke målet om restaurering av ødelagt norsk natur til 20 % innen 2025.
- Innføres et nytt prinsipp for naturfinansiering, etter modell fra forurensere betaler-prinsippet
- Øke antall prioriterte arter til ca. 400 innen 2025, samt øke antall utvalgte naturtyper til 50.
- Styrke kartleggingen av norsk natur og ferdigstille et økologisk grunnkart innen 2025
- Ta et nytt internasjonalt initiativ for bevaring av regnskog.
- Norge må ta internasjonalt lederskap for å utvikle et internasjonalt regelverk for arealvern.

Begrunnelse

Arealendringer er den største trusselen mot naturmangfoldet, både i Norge og på verdensbasis. Både klimapanelet og naturpanelet fastslår at verden må ha mer, ikke mindre, natur dersom vi skal lykkes i å nå bærekraftmålene. Mennesket har nå gjort betydelige endringer på tre fjerdedeler av jordens landoverflate. Rundt 9 prosent av verdens estimerte 5,9 millioner landlevende arter har ikke tilstrekkelige leveområder for langsiktig overlevelse, og vil dø ut hvis ikke deres naturlige leveområder tilbakeføres.

Av artene som er truet i Norge er 75 prosent truet på grunn av arealendringer. Framskrivninger i statsbudsjettet for 2020 viser at innen 2050 vil Norge ha en økning i nedbygd areal på 22%. AUF mener det derfor bør innføres et nytt prinsipp for naturfinansiering, etter modell fra forurensere betaler-prinsippet som ligger til grunn for klimapolitikken.

Forslaget skal ha som overordnet mål å bidra til et arealnøytralt Norge ved å unngå netto tap

av biologisk mangfold. Ordningen skal sikre at naturområder minst like store som de som bygges ned erstattes gjennom gjenskaping/restaurering av nye områder. I tillegg til å være et økologisk sett nødvendig bidrag til å opprettholde og utvide artenes leveområder er dette lønnsomt i et langsiktig samfunnsperspektiv: Naturpanelet slår fast at gevinstene ved å restaurere natur er hele 10 ganger større enn kostnadene.

Tap av biologisk mangfold kan få enorme konsekvenser og er en av de største utfordringene vi står overfor. Derfor mener AUF at målene må skjerpes ytterligere. Over 4000 arter står på den norske rødlista over trua arter, hvorav over 1000 er kritisk eller sterkt truet. I dag har vi bare tretten arter som har status som prioritert art. AUF mener at Norge bør ta et ansvar for å gjennomføre sine forpliktelser for å hindre ødeleggelsen av det biologiske mangfoldet, og mener derfor antall prioriterte arter må økes til rundt 400 innen 2025.

Uten å stoppe og over tid reversere tropisk avskoging vil vi ikke nå klimamålene i Paris-avtalen, og alle bærekraftsmålene vil undergraves. Å lykkes på dette området forutsetter derfor bredt anlagt internasjonalt samarbeid og byrdefordeling. I dag er den største utfordringen for regnskogbevaringsarbeidet for svake økonomiske ressurser. Derfor mener AUF at Norge skal ta et nytt internasjonalt initiativ til å styrke regnskogsatsningen internasjonalt.

2020 skal verdens ledere møtes i Kunming for å vedta en ny avtale for naturen, etter modell fra klimaavtalen som ble inngått i Paris. Politiske mål om bevaring av naturmangfold og økosystemer kan bare nås ved at dette hensynet blir et avgjørende premiss for beslutninger ikke bare om arealforvaltning, men også om investeringer, produksjon og forbruk.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

KULTUR-, MEDIE- OG SPRÅKPOLITIKK

Forslag nr. 70

Tittel: Staten må ta større ansvar for driften av OL-anleggene

Fra: Gjøvik Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti mener staten må ta et større ansvar for driften av OL-anleggene.

Begrunnelse

OL-anleggene i mjøsbyene er etter lekene i 1994 nå de respektive kommunenes ansvar å drifte. Noen av OL-anleggene har status som nasjonalanlegg med tilskudd over statsbudsjettet. De andre anleggene mottar i liten grad støtte fra staten.

Dette er anlegg som ble bygget til våre felles vinterleker og er nå kommunenes ansvar. I et presset økonomisk situasjon er det krevende for kommunene å finansiere drift og vedlikehold. Etterbruksfondene er i stor grad brukt opp.

Innlandet Arbeiderparti mener anleggene fra OL i 1994 er i en særstilling ettersom de ble bygget til våre felles vinterleker. Selv om ikke alle anleggene er nasjonalanlegg, er de nasjonale anlegg som blant annet brukes når det arrangeres internasjonale mesterskap og konkurranser i Norge.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 71

Tittel: Forenkling av det politiske språket

Fra: Grue Arbeiderparti

Forslag

Det politiske språket skal forenkles slik at det er forståelig for alle grupper i samfunnet. Det kan svært ofte kuttes ned både på antall ord, antall setninger og i tillegg fremmedord og fortsatt ha samme budskap. Rett og slett forenkles språket og snakke så også de uten politisk interesse forstår budskapet.

Begrunnelse

Undersøkelser viser at 1 av 3 ikke skjønner brev og dokumenter de får fra det offentlige. Dette er ikke mottakers feil, men avsenders problem. Det blir i alt for stor grad brukt både fremmedord, mange ord og lange innviklede setninger for å forklare noe for mottaker. Med det som resultat at mottaker ikke får tak i essensen i budskapet.

Dette gjelder også politiske budskap. Noe som gjør at avstanden mellom velgere og politikere øker, i en tid da nettopp de som klarer å gjøre den avstanden kortere vinner fram. Den oftest brukte kommentaren om et politisk budskap som virker er at man snakker så vi forstår. Da må vi gjøre mer av det.

Vi må altså forenkles, forkorte og gjøre enda tydeligere våre politiske budskap. Samtidig arbeide for en endring hos det offentlige til å gjøre det samme.

Vi har politisk tatt i bruk et uttrykk som viser nettopp dette tydelig og klart; «Oljenæringen skal utvikles, ikke avvikles». Dette budskapet er på en kort setning, det inneholder nok til full forståelse og åpner opp for at vi kan underbygge med mange gode argumenter og begrunnelse i etterkant.

Styrets innstilling

Oversendes styret, fylkestingsgruppa, Arbeiderpartiets ordførere i Innlandet og Arbeiderpartiets gruppeledere i kommunestyrene i Innlandet med henstilling om å snakke så folk forstår det.

Forslag nr. 72

Tittel: Mediestøtte til lokale mediebedrifter

Fra: Kongsvinger, Eidskog, Grue, Sør-Odal og Åsnes Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti skal jobbe for økonomisk støtte til nærradioer og andre lokale mediebedrifter.

Begrunnelse

Lokale mediebedrifter som har lokale nyheter og som har tilknytning for lokalbefolkningen er et godt tilbud for region.

Mediebedrifter, inkludert nærradio som i særlig grad produserer saker som i stor grad legger frem positive nyheter for region kan få søke om økonomiske midler.

En kan også legge til at mediebedriftene vi være svært viktige om det skulle oppstå en beredskap situasjon i region.

Ved en slik form for søking av midler er det viktig at alle mediebedrifter inkluderes og at hver mediebedrift får en nøytral behandling.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

ARBEIDSPLASSER OG ARBEIDSLIV

Forslag nr. 73

Tittel: Desentralisering av statlige og fylkeskommunale virksomheter, arbeidsplasser, tjenester og funksjoner

Fra: Sel Arbeiderparti

Forslag

Arbeiderpartiet skal utvikle nasjonal og fylkeskommunal politikk der virksomheter, arbeidsplasser, tjenester og funksjoner desentraliseres.

Begrunnelse

Gjennom en lengre periode har staten sentralisert virksomheter, arbeidsplasser, tjenester og funksjoner innad i fylkeskommunene. Denne politikken har svekket arbeidsmarkedet, bosettinga og servicetilbudet i distriktskommunene.

Erfaringene fra corona-epidemien viser at virksomheter, arbeidsplasser, tjenester og funksjoner i langt større grad kan desentraliseres med gode resultat for arbeidsgiver, medarbeidere og samfunnet.

Det må utvikles en overordnet politikk for desentralisering både i staten og i fylkeskommunen. Politikken må følges opp gjennom bestillingsdialogen mellom regjeringa og direktoratene og statlige etater. Tilsvarende bestilling må gis til de regionale helseforetakene, høgskoler og universiteter.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 74

Tittel: Finansiering av næringsbygg i distriktskommuner

Fra: Sel Arbeiderparti

Forslag

Det statlige virkemiddelapparatet må i langt større grad enn i dag stimulere til og gi tilskudd og lån til investeringer i næringsbygg og kompensere for bankenes krav til større egenkapital i distriktskommuner enn i sentrale strøk.

Begrunnelse

Markedsverdien på næringsbygg er lavere, ofte betydelig lavere, i små distriktskommuner. Bankene ser derfor større risiko i finansiering av næringsbygg i for eksempel Nord-Gudbrandsdal enn i Mjøs-regionen. Økt risiko betyr at næringsdrivende må stille med mer egenkapital. Tilgangen på egenkapital og risikokapital er jevnt over lavere i distriktskommunene. Dette hemmer næringsutvikling og jobbskaping i de delene av landet der behovet for nyskaping er størst.

Tilbake i tid, typisk i 1960-1970-årene, hadde staten målrettede virkemidler som understøttet bygging av næringsbygg i de tilfellene det ikke var tilstrekkelig tilgang på privat kapital. Distriktpolitikken og den bransjerettede næringspolitikken trenger nå kraftigere virkemidler for å skape flere, nye arbeidsplasser og framtidstro.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 75

Tittel: Tilskudd til kommunale stillinger som landbruksvikar

Fra: Folldal Arbeiderparti

Forslag

Arbeiderpartiet mener det er viktig med et mangfoldig landbruk i hele landet. For at vi skal make å opprettholde dette målet, er det viktig med tilgang på landbruksvikar både ved sykdom og fritid. Det må opprettes et tilskudd til kommunale stillinger som landbruksvikar.

Begrunnelse

Landbruket er en av bærebjelkene i mange distriktskommuner, så det er viktig at vi også i fremtiden har et mangfoldig landbruk med ulike bruksstørrelser. Dette er helt nødvendig for å opprettholde bosettingen i distriktene. Dessuten er viktigheten av norsk matproduksjon satt på dagsorden i disse pandemitider. For at vi skal klare å opprettholde et mangfoldig landbruk, er det blant annet viktig med tilgang til landbruksvikarer. I dag er dette et stort problem, det er mangel på landbruksvikarer, og det er problematisk å få søkere til slike stillinger. Det antas at det vil være enklere å rekruttere til en fast kommunal stilling. Uten tilgang på avløsning vil landbruket fort bli en taper. Yngre brukere har andre krav til avløsning både ved sykdom og fritid enn tidligere generasjoner, så det haster med å få på plass en ordning som kan sikre rekruttering av landbruksvikarer. Dette vil være et viktig bidrag til å bremse fraflyttingen fra bygde-Norge.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 76

Tittel: Beholde desentraliserte arbeidsplasser i Elvia
Fra: Gjøvik Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti forventer at Innlandet Fylkeskommune bruker sin eiermakt i Eidsiva for å stoppe sentraliseringa av arbeidsplasser i Innlandet. Årsmøtet understreker viktigheten av at Elvia's nåværende arbeidsplasser i Gjøvik, Kongsvinger og Elverum videreføres som i dag.

Begrunnelse

Elvia sine planer om kraftig sentralisering av viktige kompetansearbeidsplasser fra Gjøvik, Elverum og Kongsvinger til Hamar, har skapt sterke reaksjoner blant ansatte og befolkning i Gjøvik. Til nå har Elvia (Eidsiva) sin styrke vært at dette har vært et stort regionalt selskap med arbeidsplasser i flere lokasjoner i sitt område, dette bør fortsatt være Elvias sin styrke. Elvia er et offentlig eid selskap som bør tilstrebe at viktige kompetansearbeidsplasser beholdes desentralt og sikre en god regionale utviklingen i en større del av Innlandet. Viktige føringer i dokumentene – Transaksjon med Hafslund E-CO AS og Eidsiva Energi AS var at organiseringen av virksomhetene skal være basert på en desentral drifts- og organisasjonsstruktur. Dette ble også understreket fra ledelsen i Eidsiva når dette ble presentert i Gjøvik kommunestyre.

Gjøvik AP mener at det ledelsen i Elvia jobber for nå er i strid med tidligere lovnader og brudd på aksjonæravtalen punkt 4, og at nettselskapet skal opprettholde en sterk tilstedeværelse i hele nettområde.

Årsmøte i Innlandet Arbeiderparti forventer at fylkeskommunen bruker sin eiermakt i selskapet for å sikre en desentralisert drifts og organisasjonskultur.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 77

Tittel: Nei til flytting av Elvia-arbeidsplasser i Innlandet

Fra: Elverum Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti mener det er viktig at Eidsiva og Elvia fortsatt skal ha en desentralisert drifts- og organisasjonsstruktur. En sterk tilstedeværelse i hele nettområdet er avgjørende for at folk i Innlandet skal oppleve Eidsiva/Elvia som sin regionale virksomhet. Arbeidsplasser som Elvia i dag har i Kongsvinger, Elverum, Lillehammer og Gjøvik knyttet til administrasjon, nettdrift og kundeservice bør videreføres der de er i dag, og ikke flyttes til Hamar.

Begrunnelse

Elvia planlegger samling av 200 ansatte i Hamar sentrum, der ca 100 er arbeidsplasser fra Oslo og der resten i hovedsak kommer fra Elvias nåværende arbeidssteder i Kongsvinger, Elverum, Gjøvik og Lillehammer. Dette er problematisk både utfra samfunnsmessige vurderinger og utfra hensynet til de ansatte. For å beholde jobben må ansatte enten flytte til Hamar eller belage seg på en svært mye lenger reisevei enn i dag. Noen vil få arbeidsreiser på mer enn 3 timer til og fra arbeid hver dag.

Arbeidsoppgaver knyttet til kundeservice, administrasjon og merkantile oppgaver kan løses desentralt – dette gjøres i dag og har vært løst slik i mange år i Eidsiva-systemet. Da Eidsiva og Hafslund ble fusjonert, het det i aksjonæravtalen for det nye nettselskapet (Elvia) at hovedkontoret skulle ligge på Hamar og at selskapets ledelse skulle lokaliseres dit. At hoveddelen av Hafslunds virksomhet i Oslo flyttes til Hamar, er derfor naturlig.

Imidlertid slår aksjonæravtalen også fast at organiseringen av nettvirksomheten skal være basert på en desentralisert modell for drift og organisasjon, og det understrekes at de eksisterende kompetansemiljøene skal sikres og videreutvikles. Det slås også fast at medarbeidernes kompetanse og de sterke fagmiljøene er nettselskapets viktigste suksessfaktor, og at nettselskapet skal opprettholde en sterk tilstedeværelse i hele nettområdet. Da rimer det dårlig å avvikle nettopp det som er den desentraliserte organisasjonen i Innlandet, og tvinge ansatte til å bryte opp fra fagmiljøene sine og enten flytte eller slutte i jobben – eller akseptere en såpass lang reisevei at den ikke lar seg kombinere med et alminnelig familieliv.

For Elverums vedkommende er det inngått skriftlige avtaler mellom Elverum kommune og Eidsiva i forbindelse med at Elverum Energi Nett ble innfusjonert i Eidsiva, som skal sikre at virksomheten i Elverum består og videreutvikles nettopp i Elverum. Å skulle gå vekk fra dette fra Eidsivas/Elvias side, fremstår som uklokt; et offentlig eid selskap som dette må opptre skikkelig og i tråd med inngåtte avtaler og intensjoner. Det samme gjelder for de øvrige lokasjoner i Innlandet: Et stort og offentlig eid nettselskap bør bidra til vekst, utvikling og arbeidsplasser mer enn i én kommune og ha en raus arbeidsgiverpolitikk som ivaretar de ansatte – ikke skyver dem ut eller påfører dem vesentlig byrdefullhet dersom de vil beholde jobben.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 78

Tittel: Støtte til arrangementsnæringene i koronakrisen

Fra: Lillehammer Arbeiderparti

Forslag

Lillehammer Arbeiderparti ønsker ekstra fokus gode støtteordninger og kompensasjonsordninger for alle som driver arrangementsnæring, både innenfor idrett og kultur.

Begrunnelse

Vi ser at Innlandet har mange kultur- og idrettsarrangører som sliter i koronakrisen. Noen får støtte andre ikke. Det er viktig at Arbeiderpartiet søker å sikre denne næringen gjennom å sikre gode kompensasjonsordninger for sektoren. Det er mange arbeidsplasser i Innlandet knyttet til Idrett og kulturarrangementer og ringvirkningene er store. Næringene har mange deltidsarbeidsplasser med relativt lavt lønnede medarbeidere. Det samme gjelder arbeidsplasser knyttet til ringvirkninger av næringen. Lavt lønnsnivå og en utstrakt bruk av deltid, gjør arbeidstakerne ekstra sårbare når virksomheten går konkurs eller må permittere.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 79

Tittel: Et trygt og anstendig arbeidsliv

Fra: Lillehammer Arbeiderparti

Forslag

Lillehammer Arbeiderparti mener staten må innføre regler om innkjøp av varer og tjenester som fremmer et seriøst arbeidsliv. I tillegg må man stoppe adgangen til å organisere seg bort fra arbeidsgiveransvaret slik vi har sett eksempler på blant annet innen private helse- og omsorgsselskaper. Lignende problemstillinger ser vi også i deler av den såkalte delingsøkonomien.

Krav om faste ansettelser i fulle stillinger og full lønn mellom oppdrag vil gjøre det mer attraktivt å ansette folk i de selskapene de faktisk jobber i og mindre attraktivt å benytte innleie. Det må legges til rette for at faste hele stillinger blir normen også i kvinnedominerte yrker innen blant annet helse, velferd, varehandel og privat tjenesteytende sektor.

Begrunnelse

Et arbeid å gå til og ei lønn å leve av er blant de grunnleggende menneskerettigheter. Arbeidsdeltakelse er også viktig for innbyggernes frihet og deltakelse i fellesskapet. Et samfunn med små forskjeller mellom folk gir trygghet for alle. Høy yrkesdeltakelse er en viktig forutsetning for en velferdsstat som favner alle innbyggere. Det norske arbeidslivet er i stor grad preget av samspill mellom arbeidstaker, arbeidsgiver og politiske myndigheter. Trepertssamarbeidet, eller Den Norske Modellen. Den norske modellen har blitt til gjennom arbeidskamp og gjennom bevisste politiske valg gjennom mange år. Faste ansettelser er grunnmuren i det norske arbeidslivet. Den sterkeste forkjemperen for et godt arbeidsliv har vært, og er fagbevegelsen. Det gode arbeidslivet er i dag under press. Vi ser en økende grad av individualisering og et sterkt press på opparbeidede rettigheter. Vi merker press på lover og regelverk som er til for å beskytte arbeidstakere. Sosial dumping, innleie av arbeidskraft og uoversiktlige selskapsstrukturer utfordrer det gode arbeidslivet. Ufrivillig deltid innen flere bransjer både i offentlig og privat sektor er en stor utfordring for de arbeidstakere som er berørt. For samfunnet er det dårlig utnyttelse av tilgjengelig arbeidskraft. Når landet i tillegg styres av den mest konservative regjering noensinne så betyr det at mektige krefter ønsker å flytte maktbalansen i det norske arbeidslivet.

Styrets kommentar

Styret viser til behandling i forrige fylkesårsmøte, der Innlandet Arbeiderparti behandlet og vedtok en omfattende uttalelse om arbeidslivet med overskriften «Arbeid å gå til – lønn å leve av». Styret vurderer at alle momenter i forslaget er ivaretatt gjennom det vedtaket.

Styrets innstilling

Realitetsbehandles ikke, da forslaget allerede er vedtatt politikk i Innlandet Arbeiderparti.

Forslag nr. 80

Tittel: Fra sosialhjelp til samfunnsdeltagelse

Fra: Hamar Arbeiderparti

Forslag

Hamar Arbeiderparti oversender følgende forslag til uttalelse:

Fra sosialhjelp til samfunnsdeltakelse

Begrunnelse

Alt for mange i arbeidsfør alder står utenfor arbeidslivet i Hamar. Dette gir tydelig utslag i at for mange trenger sosialhjelp for lenge. I en årrekke har kommunen toppet lista over antallet unge sosialmottakere i Norge. Sammenlignet med tilsvarende kommuner ligger Hamar fortsatt over gjennomsnittet. NAV Hamar startet våren 2019 en kartlegging av alle mottakere av sosialhjelp og vet nå at helse, språk og rus er mottakernes hovedutfordringer. November 2019 vedtok Hamar kommune et program for økonomisk sosialhjelp med sikte på å bistå unge voksne inn i ordinært arbeidsliv og/eller motivere for utdanning.

Koronasituasjonen har utvilsomt gjort problemene for den enkelte og de familier som er berørt større, og Hamar Arbeiderparti mener derfor at tiltakene overfor unge sosialmottakere må forsterkes. Erfaringer viser at tett og individuell oppfølging gir ønsket resultat. Dette tilsier at tilstrekkelige personellressurser må sikres. **Kvalifiseringsprogrammet må brukes mer aktivt, og handlingsplanen mot barnefattigdom i Hamar kommune, med familiekoordinator lagt til NAV, må følges opp med bl.a. gratis kjernetid i barnehage og kulturskoletilbud** i tillegg til de øvrige tiltakene i sosialhjelps-programmet.

Målet må være at de økonomiske og helsemessige problemene for sosialhjelpsmottakerne ikke blir uoverstigelige. En kartlegging av sosialhjelpsmottakere i Hamar viser at helse er hovedutfordringen til 40%. Vedvarende lavinntekt gir stor risiko for utvikling og opprettholdelse av helseutfordringer. I budsjettbehandlingen for Hamar Kommune 2021 foreslo Hamar Arbeiderparti å forsterke prosjekter som kunne motvirke eskalering av problemer på grunn av koronaen med 7,5 mill. kroner. Forslaget, som dessverre ble nedstemt av flertallet i kommunestyret, skulle bl.a. gå til **styrket innsats innen psykiatrisk pleie**. Hamar Arbeiderparti ber kommunepartiet arbeide videre for å skape flertall for å følge opp forslaget. Psykiatri og rus henger som regel sammen, og Hamar Arbeiderparti mener det blir avgjørende at **hjelp til rusmisbrukere ikke svekkes i korona-perioden**. Nå rulles koronavaksinen ut i landets kommuner, og prioriteringsrekkefølgen diskuteres heftig. Som en av de første kommunene i Norge til å få tilgang til vaksine, **må Hamar vurdere å inkludere sosialhjelpsmottakere i den prioriterte gruppa for korona-vaksine**.

For 20 % av sosialhjelpsmottakerne i Hamar er språk hovedutfordringen for å komme i arbeid. Flesteparten er lengeboende flyktninger med mangel på kompetanse som arbeidslivet etterspør. Unge voksne som ikke er i arbeid, opplæring eller utdanning, kalles NEETs i internasjonal forskning. Det står for «Not in education, employment or training.» Antallet NEETs i Norge er blant de laveste i OECD. Men vi har en høyere andel som ikke har fullført videregående skole og flere som sliter med psykiske helseproblemer enn andre land. Inkludering av disse i arbeid er en utfordring fordi det norske arbeidsmarkedet stiller høye krav til kvalifisert arbeidskraft. Hamar Arbeiderparti mener at **etablering av alternativ til ordinær videregående utdanning er et viktig tiltak for å hindre frafall fra videregående**. Disse alternativene er viktige for at skoleslitne ungdommer ikke skal trekke seg tilbake, og fordi de virker både kvalifiserende og motiverende. Tidligere fantes det **NAV-veiledere** knyttet til videregående skoletrinn. Hamar Arbeiderparti mener at **denne ordningen bør gjeninnføres**. Hamar Arbeiderparti vil dessuten foreslå et **tettere samarbeid mellom fylkeskommunen, NAV og arbeidsmarkedsbedriftene for å etablere mer praksisbaserte alternativer på videregående skoletrinn**. I tillegg må det **satses på målrettet samarbeid med IMDI som del av den nasjonale integreringsstrategien for økt arbeidsdeltakelse blant innvandrere gjennom kvalifisering og utdanning**.

Hamars program for økonomisk sosialhjelp har som mål redusere antall sosialhjelpsmottakere i Hamar med 440 i løpet av perioden 2020-2023. Fra 2017 ble det innført aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere i Norge. Denne innebærer blant annet at den enkelte kan trekkes i stønaden dersom aktivitetsplikten ikke oppfylles.

Oslo Met foretok i juni 2020 en undersøkelse blant mottakere av sosialhjelp som avdekket at det er kort vei fra hjelp til urimelige sanksjoner. Aktivitetsplikt skaper tvetydige erfaringer for de unge i møte med velferdsstatens nedre, økonomiske sikkerhetsnett, skriver forskerne. Opplevelse av å få hjelp kan fort endres til opplevelse av urimelige sanksjoner. Gjennomføringen av sanksjoner på aktivitetsplikten kan oppleves forvirrende av stønadsmottakere.

Hamar Arbeiderparti mener at det er viktig å være oppmerksom på disse erfaringene for myndigheter og fagpersoners arbeid med å hjelpe unge sosialmottakere i Hamar som strever med å klare seg selv. **Den enkeltes lovmessige rettigheter til arbeid eller utdanning må aldri tapes av syne.**

Styrets kommentar

Forslaget handler i stor grad om prosesser i kommunestyret i Hamar, og om utfordringer som er spesifikke for Hamar – f.eks. refereres det i forslaget til utfordringer knyttet til språk som neppe er representative for hele Innlandet. Det henvises også til hva som er målet for kommunale program i Hamar, samt utordringer unge sosialhjelpsmottagere i Hamar har. Styret vurderer at disse problemstillingene ikke er egnet for behandling på et fylkesårsmøte, og at dersom forslaget er ment som et utkast som noen kan jobbe videre med – så får det først og fremst være forslagsstiller som gjør denne jobben. Det er forslagsstiller som best vet hva forslagsstiller ønsker å fremme forslag om.

Styrets innstilling

Sendes tilbake til Hamar Arbeiderparti for nærmere bearbeidelse.

Forslag nr. 81

Tittel: Sommerjobber til ungdom

Fra: Tynset Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- At all ungdom i Innlandet som tar initiativ og søker skal få sommerjobb via sin kommune innen fylte 19 år.
- At dette organiseres i samarbeid med det lokale næringslivet, landbruket, organisasjoner og kommunens og fylkeskommunens egne tjenester.

Begrunnelse

Statistikk fra SSB viser at andelen av ungdommer som har sommerjobb, er nesten halvert fra slutten av 1990-tallet og frem til i dag. Det er et samfunnsproblem når færre ungdommer får erfaring fra arbeidslivet i form av sommerjobb. Framtidsutsiktene til våre ungdommer bedres hvis vi legger til rette for at alle ungdommer som ønsker seg sommerjobber, skal få det.

Tall fra SSB viser også at ungdom med foreldre med lave inntekter generelt stiller bakerst i køen for å få sommerjobb. Fordi arbeidserfaring som ungdom ofte er viktig for å få jobb senere i livet, kan mangel på sommerjobber bidra til at det oppstår nye klasseskiller.

Å sørge for at alle får sommerjobber er en liten investering med en kjempestor gevinst i framtida. At flere får jobberfaring og er i arbeid senere i livet, betyr svært mye både for lokalsamfunn og for fellesskapet vårt.

Os kommune har en ordning hvor alle mellom 15 og 18 år får minst tre ukers arbeidserfaring i løpet av ungdomstida. Kommunen legger vekt på at alle som får sommerjobb, skal med det

få den grunnleggende innføringen i både plikter og rettigheter man har i arbeid, som punktlig oppmøte, hva som forventes i arbeidstiden og lønn etter tariff.

Vegårshei kommune har en tilskuddsordning for å få ungdom ut i sommerjobb. Der har kommunen gitt et tilskudd til næringslivet som gir sommerjobb til ungdom i tidsrommet juni-august. Ungdommene må selv søke jobber via kommunen, og bedriftene kan søke lønnstilskudd på maks 4000 kr pr ungdom. Ungdom blir her betalt etter tariff for den aktuelle bransje, og alle får arbeidskontrakt.

Ved organisering i samarbeid med det lokale næringslivet, landbruket og organisasjoner kan vi sørge for at alle ungdommer i Innlandet som ønsker skal få jobberfaring.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 82

Tittel: Få unge i arbeid!
Fra: Ringsaker Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti mener at:

- at hele den offentlige verktøykassen skal benyttes for å få unge raskt i arbeid etter endt utdanning
- at virkemiddelapparatet må videreutvikles for å bistå de uten fullført utdanning

Begrunnelse

Å få unge raskt i arbeid etter endt skolegang, er viktigere enn noen gang. Vi vet at å få en fot innenfor og få en god start i arbeidslivet er viktig for å føle seg nyttig, både for gamle og unge. Mange opplever samtidig at det blir tøffere konkurranse om jobbene. Arbeidslivet krever med tiden økt kompetanse og gjør nåløye trangere for de uten fagbrev eller høyere utdanning.

Blir man stående arbeidsledig lenge, er veien kort til å føle at man er en byrde både for familie og samfunn. Flere unge opplever at de ikke klarer å gjennomføre videregående utdanning, noe som setter de en svært vanskelig situasjon, siden samfunnet forventer dette som et minimum. Det må derfor jobbes med å videreutvikle virkemiddelapparatet for å bistå de som havner i denne situasjonen.

Ringsaker Arbeiderparti mener at vi må bruke hele den offentlige verktøykassen og jobbe målrettet med næringslivet, for å sikre at unge i så stor grad som mulig kommer i arbeid og unngår å havne i et uønsket utføre både for den enkelte og samfunnet.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 83

Tittel: Arbeidsplasser i Elvia skal beholdes desentralisert i Innlandet
Fra: Kongsvinger, Eidskog, Nord-Odal, Sør-Odal, Grue og Åsnes Arbeiderparti

Forslag

Innlandet fylkeskommune må bruke eiermakten i Eidsiva til å påvirke styret i Elvia slik at arbeidsplasser som er i kommunene Kongsvinger, Elverum og Gjøvik kan beholdes desentralisert og den desentraliserte tilstedeværelsen blir ivaretatt.

Begrunnelse

Elvia er resultatet av fusjonen mellom Eidsiva og Hafslund. Selskapet har planer om å samle 200 ansatte i et nytt bygg i Hamar sentrum, på bekostning av arbeidsplasser i Kongsvinger, Elverum og Gjøvik. Dette dreier seg om folk som jobber med kundeservice og med drift av strømmettet, og som er bosatt langt fra Hamar i dag. Mange av dem må flytte for å beholde jobben.

Vi må passe på at det ikke blir en sentralisering i Innlandet fylke, ved at arbeidsplasser flytter til de store byene. Det å flytte arbeidsplasser til Hamar vil føre til en uforholdsmessig lang reisevei. Mellom Kongsvinger og Hamar finnes det f.eks. ikke et kollektivtilbud som kan benyttes ved reise. Bare i Kongsvinger er det 25 ansatte som det er varslet at vil bli berørt i denne omgang. Nettopp det at Elvia er et regionalt selskap med aktivitet spredt rundt i hele regionen, er en styrke og ved sentralisering vil det svekke Elvias regionale rolle. Elvia må vise samfunnsansvar og også ta ansvar for de ansatte. Det er snakk om viktig kompetanse som kan bli borte fra ansatte som har hatt dette som arbeidsplass i mange år. På Gjøvik dreier det seg om 15 arbeidsplasser og 20 arbeidsplasser på Elverum. Dagens teknologi gjør det uproblematisk å se på gode desentraliserte løsninger for kundeservice og drift av strømmettet, det har vi sett tydelig under koronapandemien.

Vi mener det Elvia jobber med nå, er det stikk motsatte av hva som har vært lovet tidligere og i strid med det som står i aksjonæravtalen pkt 4 hvor det er presisert at ledelsen skal være på Hamar, men organiseringen av nettvirksomheten skal være basert på desentralisert drifts- og organisasjonsstruktur. «*Dagens kompetansemiljøer i Hafslund Nett og Eidsiva Nett skal sikres og videreutvikles på en optimal måte*». Videre står det at Nettselskapet skal opprettholde en sterk tilstedeværelse i hele nettområdet.

Årsmøtet i Innlandet Arbeiderparti må støtte at fylkeskommunen bruker sin eiermakt overfor selskapet og vise at Arbeiderpartiet står på arbeidsfolk sin side.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 84

Tittel: Grensehandel
Fra: Grue Arbeiderparti

Forslag

Grue Arbeiderparti ber om at det igangsettes et arbeide med å få redusert grensehandelen til Sverige. Virkemidler man må vurdere i tillegg til avgiftsnivået er dialog med alle ledd i leveransekjeden fra produsent til forbruker. Dette for å legge til rette for en effektiv produksjon og distribusjon. Et annet punkt man må se på er vareutvalget. Her kan kortreist mat fra lokale matprodusenter spille en viktig rolle.

Begrunnelse

I 2019, før koronapandemien effektivt stengte grensen til Sverige, hadde grensehandelen økt til over 20 milliarder kroner. Om lag 65% av dette er dagligvarer, noe som tilsvarer omsetningen fra rundt 380 dagligvarebutikker.

Varer som selges i Norge vil i hovedsak være produsert i Norge. Derfor har grensehandelen også konsekvenser for både produksjon, logistikk og butikk i Norge.

Beregninger viser at dersom omsetningen hadde funnet sted i Norge ville det totalt kunne bidratt til rundt 12 000 flere arbeidsplasser. Noe vi ser eksempler på i dag når grensen er stengt. Hvor butikkene ansetter stadig flere for å holde unna.

I Danmark har man tatt grep for å redusere grensehandelen til Tyskland, noe som har medført at grensehandelen er redusert med 50%.

Dette er god arbeiderpartipolitikk som vil gi svar på enkelte valgløfter fra partiprogrammet, økt sysselsetting og i tillegg gir det en positiv klimaeffekt.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

BOLIGPOLITIKK

Forslag nr. 85

Tittel: Eie bolig – ikke leie

Fra: Grue Arbeiderparti

Forslag

Grue Arbeiderparti ber om at det igangsettes et arbeide med å hjelpe ungdom og unge familier å skaffe seg et eget hjem. I det lange løp er det både billigere og sikrere å eie sitt eget hjem, enn å leie.

For første gang siden krigen synker nå andelen som eier egen bolig i Norge. På bare 15 år har andelen lavinntektsfamilier som er boligeiere, falt fra 39 prosent til 29 prosent.

Samtidig har den samlede sekundærboligformuen i Norge økt markant under Solberg-regjeringen: fra 540 milliarder i 2013 til 709 milliarder i 2018. (tall fra SSB)

Begrunnelse

Med en inntekt på mellom 400 og 500 tusen i året klarer du å betjene en husleie på 13 000 kroner per måned. Med den samme summen kan du klare et banklån på 3 millioner kroner, men for mange er det umulig å skaffe egenkapitalen som skal til for å få låne disse pengene. For å kjøpe (eller bygge) et hus som koster 3 millioner får du låne 2,250 mill. og må ha en egenkapital på 750 tusen. Det er umulig for de fleste å spare så mye med en inntekt på mellom 4 og 500 tusen og en leiepris på 12 til 13 tusen i måneden.

Her må det offentlige på banen å tilrettelegge slik at det blir mulig å skaffe seg egen bolig. Dette kan gjøres ved å gjenopprette husbanken slik den var, en hjelp til å skaffe seg den første boligen, eller redusere kravet til egenkapital på boliger inntil en viss verdi (kostnad).

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

DISTRIKTSPOLITIKK

Forslag nr. 86

Tittel: Forvaltning av statsallmenningene

Fra: Folldal Arbeiderparti

Forslag

Statsallmenningene omfatter svært verdifulle fjell- og utmarksområder. Statsallmenningene våre skal forvaltes bærekraftig, til beste for de med allmenningsrett, for samisk reindrift, for allmenningsbygdene og for allmennheten. Arbeiderpartiet vil at dagens generelle forbud mot salg av statsallmenning skal videreføres. Fjellstyrene bør sikres en grunnfinansiering med et

statlig tilskudd over statsbudsjettet.

Begrunnelse

Statsallmenningene er en del av vår felles grunn. Lokale fjellstyrer legger til rette for et allment friluftsliv og tilbyr jakt og fiske til allmennheten, både for de som bor i områdene og for andre. Allmenningene er også viktige friluftsområder for betydelige befolkningsgrupper. For jegere og fiskere betyr statsallmenningene tilgang til jakt og fiske til rimelige priser. Prisene på jakt og fiske reguleres gjennom et system med prisrammer. Dette systemet bidrar til å sikre en prisutvikling i statsallmenningene som ivaretar allmennhetens adgang til jakt og fiske. Arbeiderpartiet vil understreke betydningen av å opprettholde dette systemet slik at pris ikke blir en faktor som utelukker grupper fra å benytte tilbudet om jakt og fiske i statsallmenningene. Den betydelige innsatsen fjellstyrene gjør for å stimulere til et aktivt friluftsliv for store befolkningsgrupper, avspeiles ikke i systemet for finansiering av fjellstyrene. I et folkehelseperspektiv er fjellstyrenes arbeid på dette området et viktig bidrag. Arbeiderpartiet mener dette bør avspeiles også på inntektssiden for fjellstyrene, og mener dette bør gjøres i form av å sikre en grunnfinansiering av fjellstyrene med et statlig tilskudd over statsbudsjettet.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 87

Tittel: Bedre bredbånd i distriktene
Fra: Ringsaker Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil støtte ordningen til bredbånd i distriktene

Begrunnelse

I dagens digitaliserte samfunn er man avhengig av å ha god internettilgang for å ha mulighet til å benytte seg av digitale tjenester som er vanlig å bruke i hverdagslivet og på jobb. Både voksne og barn trenger godt internett for å kunne fungere normalt. I arbeidslivet er det umulig å fungere på hjemmekontor uten raskt og stabilt internett. I dag, og i tiden fremover vil hjemmekontor bli mer og mer aktuelt. Samtidig ser vi at dårlig internett gjør det attraktivt å starte opp som selvstendig næringsdrivende i distriktene. Også for barn i skolen er internettet viktig. Det fungerer både som en læringsarena og en sosial arena, og barn som har dårlig internett bruker lenger tid på å se læringsvideoer, laste ned informasjon og laste opp innleveringer og liknende. Det gjør det også mer utfordrende å være til stede på digitale sosiale arenaer.

En undersøkelse fra 2019 viste at i tettbygde strøk har 98% av befolkningen tilgang på høyhastighetsnett. I distriktene har kun 59% det samme tilbudet. Dette skaper store forskjeller, både i hverdagen og i hvilke muligheter man har. Derfor er det et behov for å styrke ordningen med støtte til bredbånd i distriktene.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

Forslag nr. 88

Tittel: Retten til «å eie» god distriktspolitikk
Fra: Grue Arbeiderparti

Forslag

Grue arbeiderparti ber Innlandet Arbeiderparti om å ta eierskapet til god distriktspolitikk og

motvirke sentralisering og samlokalisering. Dette er den muligheten vi har til å vise at vi vil det annerledes. Der kampen står mellom små distriktskommuner og mindre byer i Innlandet, vil vi se samme kampene mellom storbyene og de mindre byene i hele landet.

Begrunnelse

Gjennom flere år og perioder har vi nå vært vitne til en utarming av distriktene og kommune-Norge og begrepet «by og land, hand i hand» er viktigere enn noen gang. Stoltheten av å bo i Innlandet, nettopp fordi vi har lyktes i å styrke ytterkantene vil være en mal og rettesnor for hele landet. Aldri har det vært viktigere enn nå at hver enkelt velger å bo der de bor, nettopp fordi vi vil ta hele landet i bruk. For vi trenger politikken for å underbygge avhengigheten av samarbeidet mellom distrikt og by, grisgrendt og tettsted. For det er ingen motsetninger i det, tvert imot det er en styrke. Når vi snakker om grønn omstilling så er det nettopp distriktpolitikk og den jobben som skal gjøres rundt om i kommunene utenfor byene som gjør det mulig for oss å nå være våre klimamål og skape arbeidsplasser samtidig.

Styrets kommentar

Styret kan ikke se at det er mulig å vedta eierskap til et politikkområde. Det er politisk arbeid og engasjement – og hvilke oppnådde resultater politikken fører til – over tid som bygger «eierskap» til politikkområder.

Styrets innstilling

Oversendes styret som en henstilling fra Grue AP.

SENIORPOLITIKK

Forslag nr. 89

Tittel: Det skal jobbes for at eldre skal ha en god og aktiv alderdom
Fra: Kongsvinger, Eidskog, Grue, Sør-Odal og Åsnes Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti skal jobbe for at Innlandet skal vise et ansikt på at det skal være godt å bo og leve i vårt fylke i alle faser av livet. Alle som trenger helse- og omsorgstilbud skal sikres gode, verdige og offentlige tilbud. Brukermedvirkning skal være et bærende prinsipp slik at alle skal være sjef i egne liv.

Begrunnelse

Uansett hvor du bor i innlandet må det satses på mer hjemmebaserte tjenester, hjelpemidler og velferdsteknologi som kan gjøre det mulig for flere som ønsker å bo hjemme så lenge som mulig. Bo-bedre-hjemme-best. Viktig er også et samarbeid med frivillige lag, foreninger og enkeltpersoner som et supplement til de ansatte i omsorgen. Vi lever stadig lengre og er bare i begynnelsen av eldrebølgen. Det betyr at mange eldre og uføre kan leve flere gode år, hvor de selv kan bidra og delta i. Samfunnet generelt må legge bedre til rette for dette. De som ikke har mulighet til å delta i den digitale hverdagen skal også kunne være en del av samfunnet på lik linje som alle andre. Hjemmesituasjonen må være trygg, og den som bor hjemme, må ha mulighet til et godt sosialt liv i kontakt med andre mennesker.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

FORSVARSPOLITIKK

Forslag nr. 90

Tittel: Relokalisering av forsvarsenhet fra Kjeller til Kongsvinger Festning
Fra: Kongsvinger, Eidskog, Grue, Sør-Odal og Åsnes Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderpartiet skal arbeide for å gjenopprette aktivitet ved Gyldenborg, Kongsvinger Festning

Begrunnelse

Kongsvinger Festning har hatt en nasjonal forsvarsbetydelse siden 1640. Aktiviteten har svingt, men det var oppløftende når en i 2000 satte opp et nytt undervisnings- og kantinebygg for å huse hjemmevernets skole for utskrevne sersjanter, USK. I 2005 ble så opplæringen flyttet, og Forsvaret ble sittende med flotte lokaler som er lite i bruk.

I regjeringens innstilling til Langtidsplan for Forsvaret 2017-2020, lå det bla forslag om å legge ned Kjeller leir m/flyplass (Ref. S 62S), med en gradvis frigjøring av arealet og avvikling av Kjeller innen utgangen av 2023.

Kampkraft og bærekraft – Langtidsplan for forsvarssektoren ble vedtatt av Stortinget den 15.nov 2016 (Vedtak 44).

Når Kjeller leir nå legges ned, vil det bli behov for kontorfasiliteter andre steder.

Det har blitt antydnet behov for kontorer til en enhet (opprinnelig for Luftforsvaret), på ca 25 stillinger.

Det opplyses at beslutningen vil komme som en del av behandling av Langtidsplanen for Forsvaret - rundt påske 2020.

Gyldenborg, ved Kongsvinger Festning, som eies av Forsvarsbygg er særdeles egnet til dette formålet.

Det må være en samfunnsøkonomisk gevinst at en etablerer kontorfasiliteter i Forsvarets eide bygningsmasse (Gyldenborg/Kongsvinger festning) istedenfor å bygge nytt eller leie andre steder.

Det er også kort pendlerveg fra Oslo/Romerike.

Styrets innstilling

Oversendes redaksjonskomiteen.

LIKESTILLING

Forslag nr. 91

Tittel: Opprette LHBT+ handlingsplaner

Fra: Lillehammer Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- Opprette LHBT+ handlingsplaner i alle kommuner i Norge
- Gjøre det ulovlig å diskriminere mot LHBT personer, under alle omstendigheter.

Begrunnelse

LHBT+ personer blir fremdeles diskriminert i Norge. Regjeringen lagde i 2017 en nasjonal LHBT+ handlingsplan. Men diskriminering kan ikke bare bli håndtert med nasjonale tiltak. Det må også komme inn lokale tiltak mot diskriminering. Det er kun en håndfull kommuner som har LHBT+ handlingsplaner, nå er det på tide at resten av kommunene kommer med tiltak. Ingen skal oppleve diskriminering basert på deres seksuelle orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. LHBT personer har dobbelt så stor sannsynlighet for å møte diskriminering sammenlignet med resten av befolkningen. Det er tre ganger så sannsynlig at LHBT personer mottar trusler sammenlignet med resten av befolkningen. Homofile gutter opplever mer mobbing enn heterofile. LHBT personer er mer sannsynlige til å ta selvmord og selvmordsforsøk, fordi de føler at de ikke får hjelpen de trenger. Det hjelper ikke at det er lovlig å drive diskriminering mot LHBT personer med saklig begrunnelse. Det skal ikke være lovlig å drive diskriminering mot noen. Alle kommuner burde ha tiltak mot diskriminering av LHBT+ personer.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

Forslag nr. 92

Tittel: Handlingsplan mot diskriminering

Fra: Lillehammer Arbeiderparti

Forslag

Ved revisjon av handlingsplan mot mobbing i 2023 er det viktig at:

- Den nye handlingsplanen skal jobbe imot all diskriminering
- Den nye handlingsplanen skal jobbe for likestilling
- Den nye handlingsplanen skal jobbe for å gi alle barn og unge beskyttelse mot diskriminering.
- Lillehammer kommune skal være en kommune for alle.

Begrunnelse

I dag opplever flere personer å bli diskriminert basert på deres kjønn, etnisitet, seksualitet og funksjonsevne. Diskrimineringen foregår på skolen, i barneidrett og voksenidretten, i arbeidslivet og andre samlingsplasser i kommunen. Lillehammer kommune lagde en handlingsplan for kjønn og seksualitetsmangfold for barn og unge i 2019. Den viser frem viktige mål som Lillehammer Kommune har satt seg for LHBT+ barn og unge. Handlingsplanen viser til mange gode poeng og gir god kunnskap og tilrettelegging om emnet. Men det er fremdeles en vei å gå. Handlingsplanen burde rettes mot alle personer i Lillehammer kommune som kan møte diskriminering i hverdagen. Denne handlingsplanen er rettet mot barn og unge, men det er flere enn kun de unge som møter diskriminering. Handlingsplanen skal bli revidert i 2023, da må vi jobbe for en forsterket plan som jobber mot diskriminering av personer basert på deres kjønn, alder, etnisitet, seksualitet og funksjonsevne. Lillehammer kommune skal være en kommune for alle mennesker.

Styrets kommentar

Forslaget handler i stor grad om vedtak i kommunestyret i Lillehammer, og om måten Lillehammer jobber med kjønn, seksualitetsmangfold for barn og unge og om mål som Lillehammer har satt seg for LGBT+ barn og unge. Det vises i begrunnelsen til en handlingsplan som bør rette seg mot alle personer i Lillehammer kommune som kan møte utfordringer i hverdagen knyttet til diskriminering. Styret mener at dette ikke hører hjemme på et fylkesårsmøte, og heller bør håndteres i Lillehammer. Dersom forslaget er ment som et utkast som noen kan jobbe videre med – så får det først og fremst være forslagsstiller som gjør denne jobben. Det er forslagsstiller som best vet hva forslagsstiller ønsker å fremme forslag om.

Styrets innstilling

Sendes tilbake til Lillehammer Arbeiderparti for nærmere bearbeidelse.

Forslag nr. 93

Tittel: Likestilling i teknologi

Fra: Ringsaker Arbeiderparti

Forslag

- Øke andelen kvinner i jobber innenfor teknologi, gjennom kjønnspoeng og kvotering
- Innføre et krav om at alle biler som selges i Norge skal ha kollisjonstester med både kvinnelige og mannlige testdukker i førersetet
- At alle i yrker med behov for verneutstyr skal ha krav på utstyr tilpasset deres kropp
- At det skal vektlegges å møte hele befolkningens behov i utviklingen av ny teknologi

Begrunnelse

Teknologi gir oss muligheten til å utvikle produkter som gjør hverdagen vår lettere. Det er produkter som øker sikkerheten vår i biler, gjør det lettere å kommunisere med andre og hjelper oss når vi blir syke. Problemet oppstår når disse produktene er utviklet basert på kun en del av befolkningen vår, nemlig menn. "The Reference Man" blir brukt som bildet på den imaginære kunden, han er mellom 25 og 30 år gammel, 170 høy og bosatt i Vest-Europa eller Nord-Amerika. Selv om konseptet ble utviklet i 1974 brukes det fortsatt i dag, og det ekskluderer både kvinner og minoriteter.

Konsekvensene kan være at produkter blir mindre gunstig å bruke, som en iPhone tilpasset størrelsen på hånden til en mann. Mens andre konsekvenser kan utgjøre en risiko, slik som bilbelter og skuddsikre vester tilpasset en maskulin kroppsfasong. Dette er produkter som brukes av både kvinner og menn, ofte uten at skjevfordelingen i tilpassingen opplyses om. Teknologien er ikke nøytral, og gir dermed ikke alle like muligheter. Slik situasjonen er i dag, skaper teknologien ulemper for kvinner og minoriteter, som kan føre til økende forskjeller.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.

BELYSNINGSPOLITIKK

Forslag nr. 94

Tittel: Ta natthimmelen tilbake

Fra: Ringsaker Arbeiderparti

Forslag

Innlandet Arbeiderparti vil:

- At det skal innføres en lov for all offentlig belysning
- At det skal innføres et forbud mot å belyse over horisonten i hele Norge
- At all belysning av vei, gangstier, etc skal konsentreres nedover og skjermes oppover
- At plan- og bygningsloven skal endres slik at det må søkes om tillatelse for å sette opp enkelte typer lys

Begrunnelse

Vi omgir oss med så mye lysforurensing at det kan være skadelig for både dyr og mennesker. Etter at man for alvor tok i bruk LED-teknologien, som er meget energibesparende, har antall mennesker med søvnproblemer i verden eskalert. Samtidig vet vi at kunstig lys forstyrrer forplantnings og navigeringsevnen til dyr og insekter, og tar livet

av millioner av insekter hvert eneste år. Lysforurensing er en av grunnene til at det biologiske mangfoldet reduseres.

To av tre nordmenn kan ikke lenger se melkeveien fra der de bor. Samtidig har også belysningen fra hytter på fjellet eskalert. Lysforurensning defineres som uønsket eller unødvendig lys bruk av kunstig lys. Ny teknologi har åpnet for nye måter å lyssette på, som gjør at man kan redusere forurensningen betraktelig. Samtidig mangler befolkningen kunnskap om hvor skadelig lys er for både mennesker, dyr og miljøet. Derfor må vi ta vare på nattehimmelen.

Styrets kommentar

Ettersom årsmøtet skal avholdes digitalt over én dag, er det begrenset hvor mange forslag det er mulig å behandle og hvor mye det er mulig å debattere. Styret viser til at det i forbindelse med beslutningen om digitalt årsmøte er lagt til grunn å prioritere behandlingen av forslag som vedrører arbeid, velferd, rettferdig fordeling og klima/miljø som kan ha direkte utgangspunkt i aktuelle spesifikke problemstillinger i Innlandet. Forslaget faller utenfor dette. Styret vil samtidig peke på at både folkehelseloven, forurensningsloven, plan- og bygningsloven og naturmangfoldsloven har bestemmelser som berører belysning og lysforurensning.

Styrets innstilling

Oversendes styret til vurdering som tema på et senere representantskapsmøte eller som styresak.